

Vedlegg 1

Kunnskapsgrunnlaget

Kommuneplanens samfunnsdel 2026-2038

Innhold

1	FNs 17 bærekraftsmål.....	1
2	Nasjonale forventninger	2
3	Statlige planretningslinjer	3
3.1	Statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet.....	3
3.2	Statlige planretningslinjer for klima og energi	3
3.3	Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen	4
4	Regionale føringer	5
4.1	Utviklingsplan for Finnmark – Regional planstrategi for Finnmark 2024-2028.....	5
4.2	Regional transportplan for Finnmark 2024–2036.....	6
5	Lokale føringer.....	7
5.1	Kommunal planstrategi	7
5.2	Oversikt over kommunale planer.....	7
6	Forventningsgapet	8
7	Utviklingstrekk for Alta	10
7.1	Befolkningsutvikling.....	10
7.2	Bolig	12
7.3	Sosiale forskjeller	15
7.4	Utdanning	19
7.5	Sysselsetting og næringsliv.....	21
7.6	Arealbruk	23
7.7	Kommunens økonomi	25
7.8	Vannkvalitet	26
7.9	Religion	27
8	Friluftsliv og kultur	28
8.1	Alta 3-toppers.....	28
8.2	Alta 10-toppers	28
8.3	Perletur	29
8.4	Badeplasser	29
8.5	Tursti.....	29
8.6	Kulturskolen	29
8.7	Huset.....	30
8.8	Bibliotek	30
8.9	Museum	30
8.10	Kino.....	30
8.11	BUA	31
9	Landbruksplan for Alta kommune	32
9.1	Hva er Alta i landbrukssammenheng?	32
9.2	Utviklingstrekk for landbruket i Alta kommune.....	33
10	Kommunedelplan for energi, klima og miljø	36

10.1	Interne klimaregnskap for Alta kommune.....	36
10.2	Utslipp og mål i Altasamfunnet.....	37
11	Kommunedelplan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv 2026 – 2029.....	38
11.1	Fysisk aktivitetsnivå.....	38
11.2	Egenorganisert aktivitet.....	39
11.3	Organisert idrett.....	39
11.4	Anleggssituasjon.....	41
11.5	Mål og strategier.....	42
12	Folkehelse­dokumentet	43
12.1	Psykisk helse	43
12.2	Gjennomføring av videregående skole.....	44
12.3	Reisevaner i Alta	44
12.4	Barnefattigdom	46
12.5	Mobbing.....	46
12.6	Lite fysisk aktivitet i skoler og barnehager	46
12.7	Lesing og regning	47
13	Leve hele livet.....	48
13.1	Alta – et aldersvennlig samfunn.....	48
13.2	Handlingsplan for perioden 2023 – 2026.....	49
14	Alta kommune – Innbyggerundersøkelsen 2025.....	50
14.1	Hovedresultat	50
14.2	Kommunale tjenester.....	51
14.3	Tilbud og muligheter.....	53
14.4	Trygghet i hverdagen	54
14.5	Demokrati.....	54
14.6	Kommunen som organisasjon	55
14.7	Samlet kommunevurdering.....	56
15	Samfunnssikkerhet og beredskap	57

1 FNs 17 bærekraftsmål

I 2015 vedtok medlemslandene i FN, 17 bærekraftsmål og 169 delmål for en bærekraftig utvikling. FNs bærekraftsmål er en felles plan for hvordan vi kan utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030.

Regjeringen la fram en nasjonal handlingsplan for bærekraftsmålene i juni 2021, Mål med mening – Norges handlingsplan for å nå bærekraftsmålene innen 2030 (Meld. St. 40 2020/2021). Bærekraftsmålene gjelder for alle land i verden og regjeringen har forpliktet Norge til å arbeide mot disse målene. FNs bærekraftsmål tar utgangspunkt i at bærekraftig utvikling har tre dimensjoner:

- Klima og miljø
- Økonomi
- Sosiale forhold

Det er sammenhengen mellom disse tre dimensjonene som har en betydning om noe er bærekraftig. Inndelt innenfor disse tre dimensjonene kommer de konkrete 17 bærekraftsmålene, som hver og en hører innenfor sin dimensjon. Bærekraftsmålene medfører at vi må tenke helhetlig for å løse framtidens utfordringer.

Regjeringen har bestemt at FNs 17 bærekraftsmål skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i de største utfordringene i vår tid, også i Norge. Det er derfor viktig at bærekraftsmålene blir en integrert del av grunnlaget for areal- og samfunnsplanleggingen.

2 Nasjonale forventninger

For å fremme bærekraftig utvikling skal nasjonale forventninger legges frem hvert fjerde år av regjeringen. Nasjonale forventninger skal legges til grunn i alle kommunale planer, og skal følges opp i kommunens planer.

Gjeldende nasjonale forventninger ble vedtatt juni 2023. Forventningene fastsetter et felles grunnlag for fylkeskommunene, kommunene og statlige myndigheter, slik at planprosesser blir effektive og målrettet og unngås unødige innsigelser. Forventningene er retningsgivende, og formidler ikke alle nasjonale mål, oppgaver og interesser som planlegging skal ivareta. Forventningene må tilpasses til lokale forhold.

Kommunene er sentrale for å lykkes med å realisere en bærekraftig samfunnsutvikling i hele landet. De nasjonale bærekraftsmålene setter rammer for planleggingen, og er et sentralt verktøy for å lykkes med målene. De nasjonale forventningene gir retning for hvordan bærekraftsmålene skal følges opp.

Forventningsdokumentet har fem fokusområder, hvor tre tar utgangspunkt i bærekraftsdimensjonene. Fokusområdene i nasjonale forventninger for 2023 – 2027:

1. Samordning og samarbeid i planlegging
2. Trygge og inkluderende lokalsamfunn
3. Velferd og bærekraftig verdiskaping
4. Klima, natur og miljø for fremtida
5. Samfunnssikkerhet og beredskap

3 Statlige planretningslinjer

Statlige planretningslinjer presiserer de nasjonale forventningene, og understreker den nasjonale politikken på viktige områder. Statlige planretningslinjer er tydelige mål og verdier som skal legges til grunn for planleggingen, og hvordan ulike interesser og hensyn skal ivaretas og avveies. Relevante statlige planretningslinjer for samfunnsdelen er:

- Statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet
- Statlige planretningslinjer for klima og energi
- Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planlegging

3.1 Statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet

Statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet ble kunngjort januar 2025. Formålet med retningslinjen er å sikre en samordnet og bærekraftig bolig-, areal- og transportplanlegging, og bidra til mer effektive planprosesser.

Planlegging er et viktig verktøy for å følge opp de nasjonale og internasjonale forpliktelser knyttet til natur-, klima- og miljømål. Gjennom planlegging skal det utvikles bærekraftige byer og lokalsamfunn, samtidig som det legges til rette for verdiskapning og næringsutvikling, og at helse, miljø og livskvalitet fremmes. Planlegging skal bidra til å redusere klimagassutslipp, et klimatilpasset samfunn og ivaretagelse av kulturmiljø og naturmangfold.

Retningslinjene har som hensikt å fremme et lavutslippssamfunn ved å utvikle bærekraftige, kompakte og attraktive byer og tettsteder. Det skal tilrettelegges for gode mobilitetsløsninger og redusert transportbehov. Planlegging skal sikre tilstrekkelig boligbygging og næringsutvikling, med gode regionale løsninger. Retningslinjene gir fylkeskommuner og kommuner en veiledning på hvordan og hva som bør prioriteres innenfor arealbruk.

Retningslinjen er relevant for samfunnsdelen da prioriteringer på hvordan Alta samfunnet skal utvikles fastsettes i denne planen. Mål og strategier satt i samfunnsdelen er retningsgivende for det videre arbeidet med kommuneplanens arealdel, og hvilke prioriteringer Alta kommune skal ta i forhold til arealforvaltningen. Denne samfunnsdelen inneholder også en arealstrategi, som viser prinsipper for den framtidige arealutviklingen i Alta kommune. Arealstrategien gir Alta kommune en bedre politisk styring over arealbruken, og effektiviserer arbeidet og prosessen med en fremtidig arealdel.

3.2 Statlige planretningslinjer for klima og energi

Statlige planretningslinjer for klima og energi har som formål å sikre at klima og energi vektlegges i planlegging, myndighetsutøvelse og virksomhet i stat, kommune og fylkeskommune. Klima inkluderer reduksjon av klimagassutslipp, karbonopptak og – lagring og tilpasning til forventede klimaendringer. Retningslinjen understreker statens forventninger til hvordan dette skal gjøres, og statens bidrag til kunnskapsgrunnlag og veiledning. Retningslinjen skal bidra til at Norge når sine nasjonale klimamål, livsgrunnlaget og naturmangfoldet sikres for dagens og framtidige generasjoner. Samtidig skal den sikre god forsyningssikkerhet for energi opprettholdes.

Retningslinjen er nevnt i denne samfunnsdelen fordi vi står ovenfor flere vanskelige avveininger innenfor bærekraftig utvikling. Vi skal sikre vekst og utvikling av samfunn, samtidig som vi ivaretar natur og miljø for kommende generasjoner. Alta-samfunnet må også sikres og tilpasses mot eventuelle konsekvenser av klimaendringer.

3.3 Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen

Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planlegging har som formål å synliggjøre og styrke barn og unges interesser i all planlegging og byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Videre skal retningslinjen gi kommunene bedre grunnlag for å integrere og ivareta barn og unges interesser. Retningslinjen skal gi et grunnlag for å vurdere saker der barn og unges interesser kommer i konflikt med andre hensyn. Viktige nasjonale mål er å sikre et oppvekstmiljø der barn og unge er beskyttet mot fysiske og psykiske skadevirkninger, parallelt som oppvekstmiljøene tilbyr fysiske, sosiale og kulturelle kvaliteter som er i tråd med barn og unges behov (...)

Retningslinjen er relevant for kommuneplanens samfunnsdel fordi det er en plan som skal legge til rette for gode oppvekstvilkår for barn og unge i Alta kommune. Samfunnsdelen har dermed som ansvar å oppfylle nasjonale mål for å sikre barn og unges interesser. Planprosessen har også hatt barn og unge med i medvirkningsprosessen for å få med deres innspill på hvordan det er å bo i kommunen i dag, og hva som kan bli bedre.

4 Regionale føringer

Relevante regionale føringer for samfunnsdelen er:

- Utviklingsplan for Finnmark – Regional planstrategi for Finnmark 2024-2028
- Regional transportplan for Finnmark 2024-2036

Under er en kort oppsummering av hovedpunktene i planene.

4.1 Utviklingsplan for Finnmark – Regional planstrategi for Finnmark 2024-2028

Utviklingsplanen er Finnmark fylkes regionale planstrategi for perioden 2024-2028. Formålet er å gi en tydelig strategisk retning for hvordan Finnmark skal utvikles som samfunn, basert på nasjonale føringer, bærekraftsmålene og regionale behov. I tillegg til å peke ut hvilke regionale planer som må utarbeides for å nå disse målene.

Befolkningsutviklingen i Finnmark fylke viser en nedgang i antall innbyggere, med stadig flere eldre og færre unge i arbeidsfør alder. Utflytting og lav tilflytting gir en økende forsørgerbyrde, og fylket blir i større grad avhengig av innvandring for å opprettholde folketallet. Samtidig fører dette til økonomiske utfordringer for kommunene.

Innenfor beredskap pekes det på et behov for styrket samfunnssikkerhet, som følge av den sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa, klimaendringer og Finnmarks sårbare beliggenhet.

Bærekraft er et gjennomgående tema i utviklingsplanen. Den miljømessige bærekraften handler om å håndtere klimaendringer, redusere klimagassutslipp og bevare naturmangfoldet, samtidig som fylket legger til rette for grønn næringsutvikling. Den sosiale bærekraften utfordres av økende ulikheter, psykiske helseplager blant unge, og diskriminering av samiske og kvenske grupper, mens den økonomiske bærekraften påvirkes av presset kommuneøkonomi og behovet for lokal kapital og teknologi til å videreutvikle næringslivet.

For å møte disse utfordringene har fylkestinget valgt fem satsingsområder som skal være retningsgivende for utviklingen:

1. Arealutvikling
2. Energiforsyning
3. Utdanning, forskning og utvikling (FoU)
4. Folk
5. Videreutvikle sivilt og militært samarbeid

For å følge opp satsingsområdene skal det utarbeides fire nye regionale planer i planperioden: en for arealutvikling, en for energiforsyning, en for næring og kompetanse, og en for robusthet og motstandskraft. Samtidig videreføres flere eksisterende planer, blant annet for transport, klimaomstilling, vannforvaltning og kulturminner, mens andre, som vindkraftplanen, fases ut.

4.2 Regional transportplan for Finnmark 2024–2036

Dokumentet er en strategisk plan utarbeidet av Finnmark fylkeskommune for å utvikle et trygt, effektivt og bærekraftig transportsystem i perioden 2024-2036. Planen skal støtte bosetting, næringsliv, beredskap og samfunnsutvikling i fylket, og følger nasjonale og regionale føringer for samferdsel og klima.

Hovedmålet i planen er å etablere et sikkert og forutsigbart transportsystem som legger til rette for samfunnsutvikling og «det gode liv» i Finnmark. Dette innebærer både å forbedre dagens infrastruktur og å planlegge for framtidens behov innen mobilitet, klima og beredskap.

Viktige tema og prioriteringer:

- Fylkesveinettet: Oppgradering, rassikring, vedlikehold av tunneler og bruer, samt bedre serviceinfrastruktur og trafiksikkerhet.
- Kollektivtransport: Styrking av land- og sjøverts kollektivtrafikk, bedre skoleskys og drosjenæring, samt universell utforming.
- Sjøtransport og havner: Utvikling av fiskerihavner, farleder og havnestruktur for å støtte eksport, næring og beredskap.
- Lufttransport: Opprettholde gode flyruter og lufthavnforbindelser, særlig for distriktene.
- Forsvar og beredskap: Sikre transportinfrastruktur som støtter totalforsvar og håndtering av kriser.
- Klima og miljø: Overgang til null- og lavutslippsløsninger, energieffektiv drift og klimatilpasning.
- Digitalisering og innovasjon: Bedre planlegging, dataflyt og bruk av ny teknologi i transportsektoren.
- Samiske interesser: Ivaretagelse av samisk kultur, næringsliv og rettigheter i all planlegging.
- Internasjonalt samarbeid: Videreføring av Barentssamarbeidet og koordinering med EU og naboland om nordområde-transport.

Planen fremhever at nordområdene får økende betydning geopolitisk, miljømessig og økonomisk, og at god infrastruktur er avgjørende for vekst, sikkerhet og livskvalitet i fylket.

5 Lokale føringer

5.1 Kommunal planstrategi

Alta kommune sin kommunale planstrategi for 2021 – 2023 ble vedtatt oktober 2021. I henhold til plan- og bygningsloven § 10-1 skal kommunestyret minst én gang hver valgperiode og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Planstrategien klargjør hvilke planoppgaver kommunen bør starte opp eller videreføre for en ønsket utvikling i kommunen.

Den kommunale planstrategien for 2021 – 2023 peker ut fem hovedutfordringer for Alta kommune, basert på utvikling i kommunen og landet for øvrig:

1. Befolkningsutvikling og boligbygging.
2. Levekår og folkehelse.
3. Næringsliv og sysselsetting.
4. Transport og infrastruktur.
5. Oppvekst og utdanning.

5.2 Oversikt over kommunale planer

	Status
Kommuneplanens arealdel (2021-2040)	Vedtatt 2021
Kommunedelplaner	
Kommunedelplan for energi, klima og miljø (2025-2035)	Vedtatt 2025
Kommunedelplan for kultur (2016-2028)	Revisjon igangsatt
Kommunedelplan for oppvekst (2018-2030)	Vedtatt 2018
Kommunedelplan for boligpolitikk (2019-2031)	Vedtatt 2019
Kommunedelplan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv (2026-2029)	Vedtatt 2025
Kommunedelplan for næringsutvikling (2016-2018)	Ny plan igangsatt
Kommunedelplan for helse- og omsorgstjenester	Igangsatt
Anskaffelsesstrategi (2022-2026)	
Arbeidsgiverstrategi	Vedtatt 2025
Byggeskikkveileder (2004)	
Digitaliseringsstrategi 205-2028	
Folkehelse i Alta (2023-2027)	
Kommunikasjonsstrategi (2022/2023)	
Kulturminneplan	Igangsatt
Landbruksplan for Alta kommune (2025-2033)	Vedtatt 2025
Leve hele livet (2022)	
Masterplan for utvikling av reiselivet i Alta – 2030	
Plan for integrering 2025-2028	Vedtatt 2025
Plan for psykiatri- og rustjenestene (2014-2020)	
Risiko- og sårbarhetsanalyse	Ny plan igangsatt
Smartby Alta	
Veteranplan	Igangsatt

6 Forventningsgapet

Kommuner rundt om i landet står ovenfor store og krevende utfordringer, og kommuneøkonomien er under stort press. Samtidig øker gapet mellom hva som forventes av kommunene og hva som er mulig å få til.

Kommunene har begrensede ressurser til rådighet, både økonomisk og arbeidskraft, og må bruke dem best mulig for å sikre tjenester av høyest mulig kvalitet. Dette innebærer å gjøre ting på nye og mer effektive måter, og prioritere det viktigste først.

I budsjettene for 2024 styrte tre av fire kommuner i Norge mot merforbruk. Budsjettoverskridelsene er samlet på flere milliarder kroner. Bakgrunnen for denne situasjonen er kompleks og består av flere faktorer. Den ene bakgrunnen er at kommuner må betale mer for varer og tjenester, samtidig som det må brukes mer av inntektene på å betale renter. I tillegg blir tjenester som kommunen leverer stadig mer kostbare.

Flere innbyggere har behov for ressurskrevende helse- og omsorgstjenester. Samtidig er det økt behov for tilrettelegging for enkeltindivider i barnehager og skoler. Sosialbudsjettene øker på bakgrunn av behov for å bistå flyktninger som ikke har tilstrekkelig inntekter for å klare seg selv. Endringer i den demografiske sammensetningen ga kommuner i Norge milliarder kroner i økte kostnader i 2024. De demografiske endringene vil være en stor utfordring fremover.

Samtidig som utfordringene og kostandene øker, arbeider kommuner for å skaffe tilstrekkelig kompetanse og arbeidskraft. Vi blir flere eldre og færre unge. Mangelen på arbeidskraft kan man ikke kjøpe seg ut av. Kommunene prøver å løse disse utfordringene, selv med økte utgifter og mindre inntekter. Kommuner rundt om i landet ender dermed opp med flere komplekse utfordringer som skal løses med begrensede budsjetter.

Forventningsgapet defineres av KS som gapet mellom det som i sum forventes av kommuner og det som er mulig å yte med de ressursene som er tilgjengelig. Forventningene kan være hos og mellom folkevalgte, innbyggere og nasjonale myndigheter. Kommuner over hele landet må kutte i tjenestetilbud, på grunn av mangel på penger og ressurser. Denne knappheten på ressurser gjør at kommuner står ovenfor et økende forventningsgap, et gap mellom forventninger og det faktiske mulige tjenestetilbudet som kan ytes. Kommunen og innbyggere må være forberedt på store omstillinger, som vil få konsekvenser for nivået av tjenester, tjenestetilbud og måten tjenester gis på.

Forventningene til kommunenes tjenester har økt år for år. Mer velstand og velferd har påvirket innbyggernes forventninger til hva det offentlige skal gjøre. Kombinasjonen av forbedret privat økonomi over tid med flere individuelle rettigheter, har innbyggerne fått flere forventninger til det offentlige. De folkevalgte, lokal og nasjonale, skaper forventninger gjennom løfter til velgere, som kan være vanskelig å innfri. Nasjonale politikere kommer med løfter på vegne av fylkeskommuner og kommuner, som deretter må etterleves på det lokale nivået. Krav, lover og forskrifter som skal følges opp lokalt. Media er også en faktor i forventningsgapet mellom innbyggere og kommuner. Ofte blir det rettet oppmerksomhet mot enkelthistorier, hvor det uttrykkes misnøye over kommunenes tjenester eller at det forventes mer fra kommunen.

Summen av alle disse faktorene skaper et forventningsgap mellom innbyggerne og tjenestene kommunen kan tilby og løse. Dette tilfellet ser vi også i Alta. Kommunekassen blir mindre og det forventes at kommunen skal løse alle utfordringer.

I korte rekk vil det innebære kutt i deler av kommunens tjenestetilbud, og kommunen må videre styrke den lokale frivilligheten for å holde tjenestetilbud vedlike. Alle Altas innbyggere må endre synspunkt fra at kommunen skal løse alt til at vi alle må samarbeide og jobbe for å gjøre Alta til et fint sted å bo og leve. Gjennom frivillighet og samarbeid kan kommunen fortsette å levere de viktigste tjenestene for Altas innbyggere.

7 Utviklingstrekk for Alta

Dette kapittelet tar for seg dagens situasjon i Alta og framskrivninger om utviklingen i Alta.

For mer informasjon om utviklingen i Alta se dokumentet: [Folkehelse i Alta - Grunnlagsdokument 2023 – 2027](#).

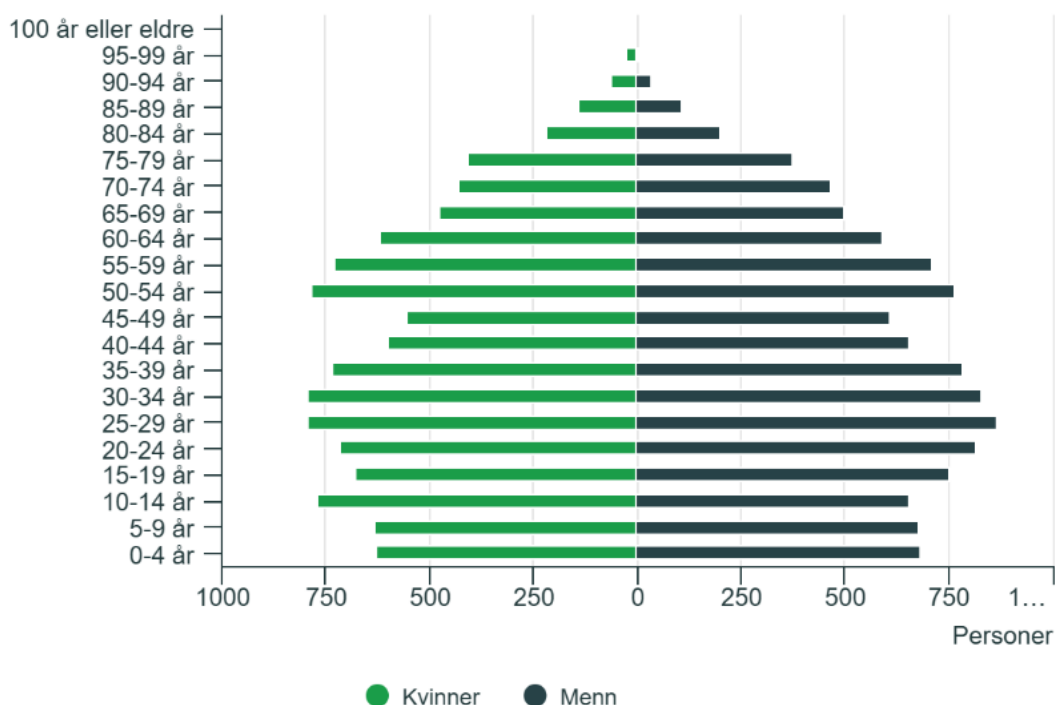
7.1 Befolkningsutvikling

Alta kommune har opp gjennom årene opplevd en jevn vekst i folketallet. Befolkingstall fra Statistisk sentralbyrå (SSB) viser fra 1. januar 2015 til 1. januar 2025 at Alta har hatt en befolkningsutvikling på 1979 personer. Dette utgjør en økning på gjennomsnittlig 198 personer per år fra 2015-2025, og omtrentlig 9,9 % økning i befolkningstallet.

År	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Befolkning	19 898	20 097	20 446	20 635	20 665	20 789	20 847	21 144	21 317	21 708	21 877

Fra 2024 til 2025 økte innbyggertallet med 169 personer, som ga et totalt innbyggertall per 1. januar 2025 på 21 877 personer. Befolkningsframskrivninger for 2030 viser at det er forventet at Alta har en befolkning på 22 436 personer, en økning på 559 personer over fem år (Kilde: SSB).

Aldersfordelingen i kommunen per 01.01.25 fordeler seg slik:

Figur 1: Kilde SSB.

Tabellen viser at det er en jevn fordeling mellom eldre og yngre i kommunen, både for kvinner og menn.

Helsedirektoratet har utviklet folkehelseprofil for 2025. I følge profilen er andelen over 80 år i kommunen lavere enn gjennomsnittet i hele landet. Barometeret for kommunen viser også andelen barn 0-17 år i Alta er over gjennomsnittet i hele landet og fylket. Alta ligger på 22,5 %, mens landsgjennomsnittet er på 20,1 % og fylkesgjennomsnittet er på 18,7 %. Statistikken fra SSB og folkehelseprofilen for 2025 viser totalt sett at Alta består av en ung befolkning.

Forventet levealder i Alta per 2020, ligger på 82,7 år. Den forventende levealderen på en altaværing i 2050 er forventet å ligge på 87,9 år. Det er allikevel forskjeller i den forventede levealderen mellom kvinner og menn. Trenden viser at kvinner lever lenger enn menn.

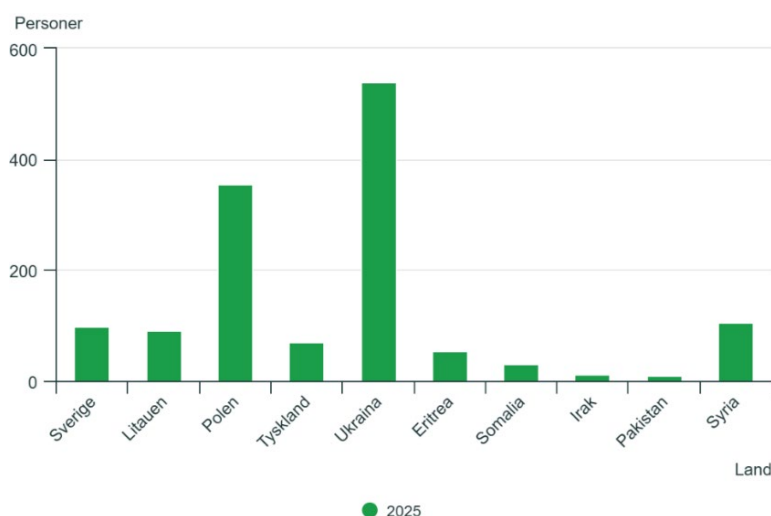
Alta (2020 – 2050)	Forventet levealder			
	2020		2050	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
	84,5	80,9	89,2	86,5

Alta har en mangfoldig befolknings sammensetning. Alta har en rik kulturarv med dype røtter i både samisk og kvensk historie. Samisk og kvensk språk, tradisjoner og levemåter er viktige deler av kommunens mangfold og identitet.

Per 2025 var det 1 495 personer i Alta kommune som var registrert i Sametingets valgmanntall (jf. Sametinget), noe som gjør kommunen til en av de fem største samiske kommunene i Norge. Det er viktig å merke seg at det faktiske antallet samiske innbyggere kan være høyere, da ikke alle med samisk bakgrunn nødvendigvis er registrert.

Alta består av flere nasjonaliteter. Særlig etter at krigen i Ukraina ble utløst har Alta, som resten av Norge, tatt i mot ukrainske flyktninger. I følge SSB er de største innvandringsbakgrunnene:

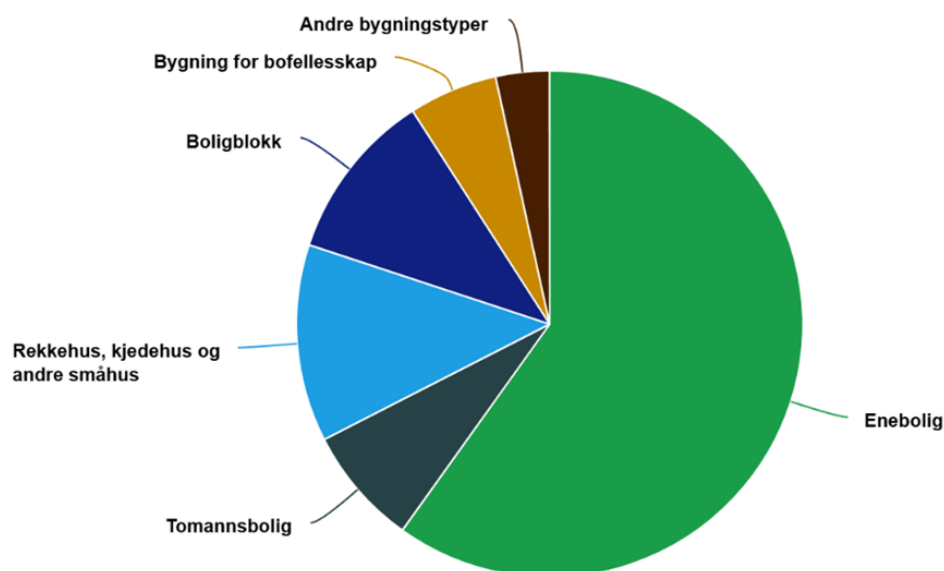
- Ukraina: 539 personer
- Polen: 354 personer
- Syria: 105 personer

Figur 2: Kilde SSB.

7.2 Bolig

I følge SSB viser boligsammensetningen at eneboliger utgjør den største delen av boligene i kommunen, etterfulgt av rekkehus og leiligheter.

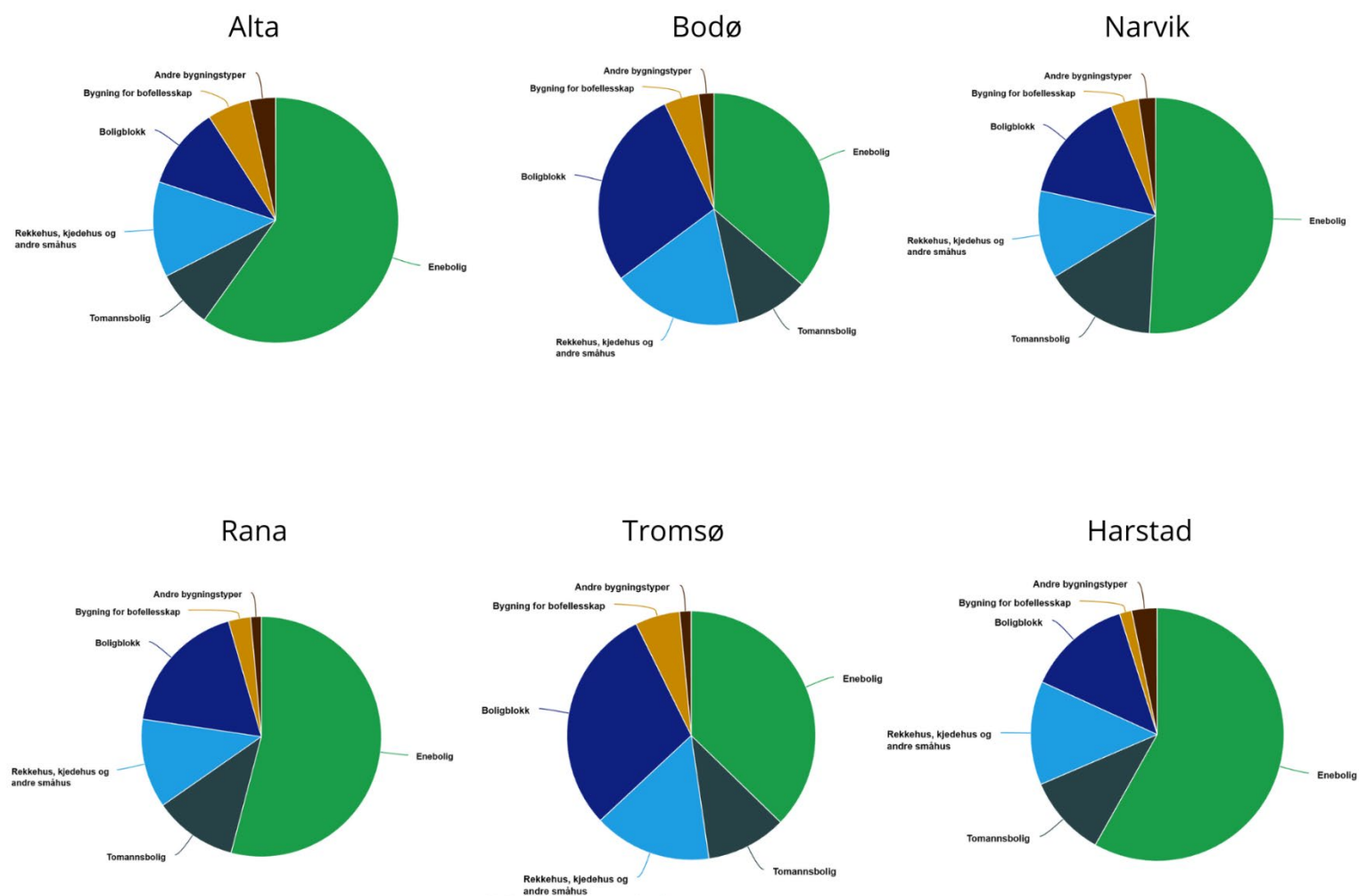
Figur 3: Kilde SSB.

Category	Boliger (bebodde og ubebodde)
Enebolig	6 054
Tomannsbolig	766
Rekkehus, kjedehus og andre småhus	1 273
Boligblokk	1 095
Bygning for bofellesskap	573
Andre bygningstyper	347

Figur 4: Kilde SSB.

Sammenlignet med tilsvarende kommuner:

	Enebolig	Tomannsbolig	Rekkehus, kjedehus og andre småhus	Boligblokk	Bygning for bofellesskap	Andre bygningstyper
Bodø	10 124	2 886	5 086	7 868	1 358	589
Narvik	6 089	1 852	1 440	1 847	458	282
Rana	6 901	1 437	1 534	2 329	382	181
Tromsø	15 714	4 412	6 464	12 497	2 446	636
Harstad	7 783	1 396	1 775	1 792	208	435
Alta	6 054	766	1 273	1 095	573	347

Figur 5: Kilde SSB.

Diagrammene viser tydelig at Alta og Harstad er de to kommunene med største dekningen på eneboliger.

I følge SSB eier de fleste innbyggerne boligen sin. Fordelingen av eierforhold er som følger:

- 74 prosent er selveiere
- 18 prosent leier bolig
- 7 prosent er andels- eller aksjeeiere

Befolkningstettheten er på 6 innbyggere per km². 83 prosent av innbyggere bor i ett tettsted, som betegnes som et område der det bor minst 200 personer og det ikke er mer enn 50 meter mellom husene.

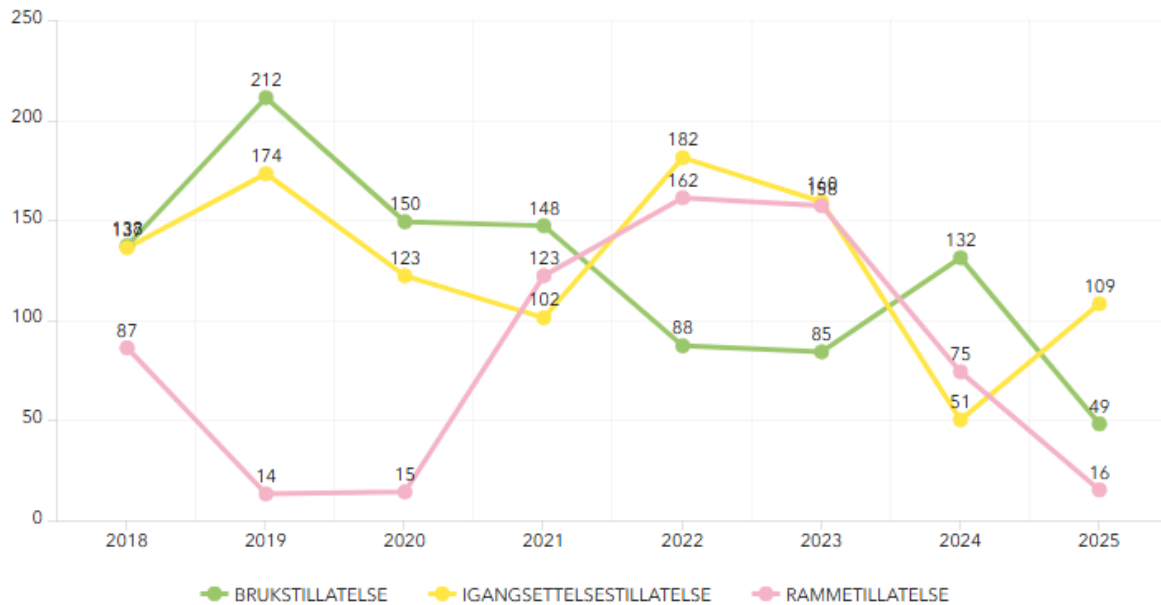
Det meste av boligbyggingen skjer i privat regi. Enten i form av private utbyggere som regulerer og bygger ut, eller ved at kommunen regulerer og tildeler tomter.

I Alta har vi behov for om lag 150 nye boenheter hvert år. For å kunne vise hvor det er gitt tillatelser til nye boliger, har kommunen samlet all informasjon om hvor mange tillatelser som er gitt hvert år siden 2018 i en kartløsning.

Boligstatistikken tar utgangspunkt i tre typer tillatelser i byggeprosessen:

- Rammetillatelse: Første del av en to-trinns behandling av en byggesak (ikke en byggetillatelse, men avklarer rammer)
- Igangsettingstillatelse: Tillatelse til å starte bygging
- Brukstillatelse: Tillatelse til å ta boligen i bruk (i denne statistikken er det med både midlertidig brukstillatelse og ferdigattest)

Oversikt over alle typer tillatelser fra 2018 til juli 2025:

Etter et par år med lavt antall ferdigstilte boliger, endte 2024 med 132 ferdigstilte boliger. 100 av disse var leiligheter, mens 32 var eneboliger. Første halvår av 2025 startet med lavere antall tillatelser til nye og ferdigstilte boliger enn det kommunen gjerne skulle sett, med tanke på målet om 150 ferdigstilte boliger per år. Ved oppdatering av boligstatistikken i juli, ser tallene straks litt lystigere ut. Det er så langt i 2025 gitt igangsettelsestillatelse til 109 nye boenheter, og rammetillatelse til 16. Per juli 2025 er det registrert brukstillatelse på 49 boenheter.

Før man kan bygge ut boliger må det i de fleste tilfeller utarbeides en reguleringsplan. I Alta har vi mange prosjekter som allerede har vært gjennom reguleringsplanprosessen, og som er byggeklare. I tillegg pågår det flere reguleringsplaner for framtidige boligprosjekter. Per juli 2025 er det omtrentlig:

- 150 ferdig regulerte boliger som er under bygging
- 830 ferdig regulerte boliger som ikke er igangsatt bygging
- 790 boenheter som er under regulering

I tillegg til disse er det avsatt store arealer til fremtidig boligbygging i Alta. For prioritering av fremtidige reguleringsarbeider har Alta kommune utarbeidet et boligbyggeprogram. [Du finner boligbyggeprogrammet her.](#)

7.2.1 Boligpriser

I følge Eiendomsmeidler 1 viser ferske tall fra boligprisstatistikken til Eiendom Norge, at boligprisene i Alta falt med 0,6 % i tredje kvartal 2024. Boligprisene i 2024 var 3,5 % høyere enn det de var på samme tid tredje kvartal i 2023.

Alta - 3. kvartal 2024

7.3 Sosiale forskjeller

Institutt for arbeidsliv- og velferdsforskning (Fafo) har undersøkt utviklingen i inntektsulikhet i Norge. Små forskjeller er viktig for å verne om velferdsstaten, fordi økonomisk ulikhet påvirker flere aspekter i livene våre enn bare størrelsen på lommeboka. Det har blitt undersøkt i tidsperioden mellom 2006 og 2019, og resultatet er at middelklassen i Norge har krympet. Dette er inntektsgruppen i samfunnet som tjener mellom 75 og 125 % av medianinntekten i Norge. Samtidig har andelen rike økt og andelen fattige økt enda mer (Kilde: LO).

Inntektsulikhet har flere negative konsekvenser. Personer som blir hengende etter inntektsmessig har ikke mulighet til å opprettholde den samme levestandarden som andre i samfunnet. Samtidig skaper det at andre blir enda rikere også sine egne utfordringer. Får noen økt sin kjøpekraft for mye sammenlignet med andre, så bidrar dette til å drive opp prisene på enkelte varer. Disse varene blir da i neste omgang uoppnåelige for folk med vanlige inntekter. Økt økonomisk ulikhet kobles dessuten til svekket tillit; jo større ulikhet mellom folk, jo mindre er tilliten i et samfunn (Kilde: LO).

7.3.1 Boforhold

Boforhold har betydning for folks levekår og livskvalitet. Det er ikke tilfeldig hvem som bor trangt eller ikke har råd til å eie sin egen bolig; det er langt mer vanlig blant personer med lav inntekt (Kilde: LO).

I følge SSB er den gjennomsnittlige størrelsen på en husstand 2,23 personer. Alta har en lav prosent trangboddhet, med kun 11,1 %. Trangboddhet er personer som bor i husholdninger der:

- Antall rom i boligen er mindre enn antall personer eller én person bor på ett rom, og
- Antall kvadratmeter er under 25 kvm per person.

Dette er et objektivt mål for boforhold, som typisk er mer vanlig i store husholdninger, blant barnefamilier, og i lavinntektsgrupper og innvandrere. Trangboddhet kan dermed være en indikasjon på sosiale forskjeller, da ofte lavinntektsgrupper bor trangt.

7.3.2 Barn og unges boforhold

I følge husbanken er andelen og antallet barn som lever i risiko for fattigdom har økt de siste årene. Barnefamilier og unge vanskeligstilte er en prioritert målgruppe for Husbanken. Barnefamilier med lav inntekt opplever i større grad dårlige boforhold, og opplever oftere boutgiftene som tyngende, sammenlignet med andre barnefamilier.

Boligen og nærområdet har stor betydning for oppveksten til barn. Derfor er et trygt og godt boforhold viktig for barna her og nå, og for å forhindre at dårlige levekår går i arv.

Indikatorene nedenfor viser utviklingen i omfanget av barn og barnefamilier med en utfordrende bosituasjon i Alta (Kilde: Husbanken).

Barn i husholdninger med lav inntekt, som leier og bor trangt:

År	2020	2021	2022	2023	2024
Antall barn	85	76	50	77	75

Barn i husholdninger med lav inntekt:

År	2020	2021	2022	2023	2024
Antall barn	369	396	349	389	368

Barnefamilier med lav inntekt, som leier og bor trangt:

År	2020	2021	2022	2023	2024
Antall familier	28	22	17	28	29

Barnefamilier med lavinntekt:

År	2020	2021	2022	2023	2024
Antall familier	183	202	199	204	196

7.3.3 Personer med nedsatt funksjonsevne

Valgfrihet og mulighet til å bestemme selv i eget liv er grunnleggende verdier. Personer med nedsatt funksjonsevne skal på lik linje med andre kunne velge hvor og hvordan de bor (jfr. artikkel 19 i FN konvensjonen). Dette er også politisk prioritert av regjeringen og forankret i Nasjonal strategi for den sosiale boligpolitikken - alle trenger et trygt hjem (Kilde: Husbanken).

Blant personer med nedsatt funksjonsevne, er det behov for å rette en særlig innsats mot utviklingshemmede. Utviklingshemming er en samlebetegnelse for ulike diagnoser og tilstander knyttet til kognitive, språklige og sosiale vansker. I rapporten «Utviklingshemmetes bosituasjon 2021» utarbeidet av NTNU Samfunnsforskning fremgår det at utviklingshemmedes boligsituasjon skiller seg mye fra andres ved at mange bor i bofelleskap, men også med at få eier egen bolig. Eierandelen synes å være på rundt 25 % i motsetning til befolkningen ellers der nær 80 % eier sin egen bolig (Kilde: Husbanken).

Det er ikke tilfredsstillende med en så lav eierandel, særlig når det å kunne eie egen bolig er et uttrykt ønske hos mange i denne gruppen. Utviklingshemmede har ofte en stabil, men lav inntekt med trygd som inntektskilde. De regnes derfor som sikre betalere av boliglån og vil derfor være i målgruppen for startlån (Kilde: Husbanken).

Personer med nedsatt funksjonsevne, som er ufør og bor sammen med foreldre (Kilde: Husbanken):

År	2020	2021	2022	2023	2024
Antall	165	165	167	159	156

Personer med nedsatt funksjonsevne, som er ufør og leier (Kilde: Husbanken):

År	2020	2021	2022	2023	2024
Antall	353	381	383	392	386

7.3.4 Eldre og bolig

I takt med de demografiske endringene vil omsorgstjenestene i kommunene bli satt under et økende press. For å imøtekomme behovet må flere bli boende hjemme lenger og motta tjenester i eget hjem. Dette er også et sterkt ønske fra de eldre. Dagens boligmasse er for lite tilrettelagt for at eldre skal bli boende hjemme lenger og være mest mulig selvhjulpne. Det er ikke nødvendigvis mangel på boliger som er utfordringen, men en mangel på egnede boliger for eldre. I mange kommuner skyldes dette en boligmasse med en stor andel småhus og at de fleste boligene er oppført i en tid da det ikke var klare krav til tilgjengelighet (Kilde: Husbanken).

Mange eldre har også dårlig økonomi og har ikke mulighet til å tilpasse egen bolig eller flytte til en mer egnet bolig. Dette gjør at de blir boende i uegnede boliger som fører til dårligere livskvalitet for den enkelte, et større hjelpebehov i hjemmet og at de tidligere må flytte til omsorgsbolig eller sykehjem. Eldre som bor i en uegnet bolig med for dårlig økonomi til å flytte til en egnet bolig eller tilpasse egen bolig, er i målgruppen for startlån. Nedenfor vises aldersfordelingen i kommunen, med framskrivninger (Kilde: Husbanken).

0 – 49 år							
År	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Antall	14 043	13 396	13 293	13 144	12 869	12 519	12 251
50 – 66 år							
År	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Antall	4 128	4 501	4 437	4 281	4 165	4 344	4 506
67 – 79 år							
År	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Antall	1 944	2 254	2 342	2 575	2 938	2 968	2 779
80 + år							
År	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Antall	674	802	1 105	1 378	1 565	1 789	2 104

Aldersfordelingen viser at kommunen står overfor flere eldre innbyggere, og færre unge.

7.3.5 Bostedsløse

Et prioritert innsatsområde i Regjeringens nasjonale strategi for den sosiale boligpolitikken (2021-2024), er at ingen skal være bostedsløse. Alle må bo, og med riktig hjelp kan alle bo. Målet for den sosiale boligpolitikken er at alle skal kunne skaffe og beholde en egnet bolig. De som ikke selv klarer dette, skal få den hjelpen de trenger fra kommunen. Hjelpen skal i størst mulig grad sette folk i stand til å mestre egne liv. Ingen skal måtte gjøre seg fortjent eller kvalifisert til å få hjelp (Kilde: Husbanken).

Bostedsløse oppholder seg i, og hører hjemme i alle typer kommuner, men majoriteten oppholder seg i byene. Mange av de bostedsløse har vedvarende og sammensatte problemer, og sliter særlig med rusavhengighet og psykiske lidelser. Høsten 2020 ble det gjennomført en ny telling av bostedsløse (Kilde: Husbanken).

Husholdninger i midlertidige botilbud i mer enn 3 måneder:

År	2020	2021	2022	2023	2024
Antall	< 5	5	0	< 5	< 5

Bostedsløse som ikke disponerer egen eid eller leid bolig:

År	2020	2021	2022	2023	2024
Antall	10	Ingen data	Ingen data	Ingen data	Ingen data

Barnefamilier i midlertidige botilbud i mer enn 3 måneder:

År	2020	2021	2022	2023	2024
Antall	0	0	0	0	0

7.3.6 Kommunale boliger

Tabellen under viser antall kommunalt disponerte boliger. Fra 2015 til 2023 var boliger leid inn til flyktninger ikke rapportert (Kilde: Husbanken).

År	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Antall	360	360	368	370	371	368	380	380	380	587

7.3.7 Bostøtte

Husbanken har statistikk på både startlån og bostøtte (økonomisk statlig støtte til husleie for lavinnteksthusstander). Tallene er hentet 11.11.25.

Startlån ordinært

- Antall saker med startlån utbetalt: 43
- Utbetalt beløp Alta: 117,6 millioner
- Gjennomsnittsbetøp: 2,73 millioner
- Andelen barnefamilier: 74,4 %
- Gjennomsnittlig kjøpesum: 3,07 millioner
- Andel startlån av kjøpesum: 89,2 %

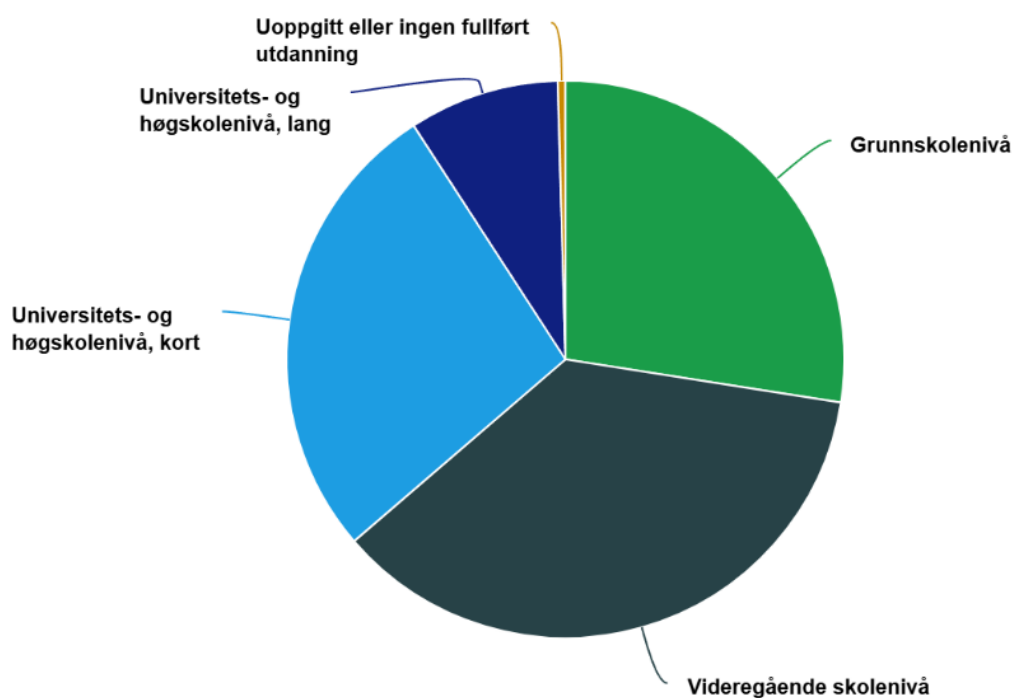
Bostøtte

- Antall husstander med bostøtte i Alta: 406
- Andelen barnefamilier: 34,2 %
- Andel med boutgifter over tak: 84,2 %
- Gjennomsnittlig inntekt: 12 775 kr
- Gjennomsnittlig boutgift: 11 243 kr
- Gjennomsnittlig bostøtte: 3 485 kr
- Utbetalt bostøtte: 9,7 millioner

7.4 Utdanning

I følge figuren under er høyeste fullførte utdanning videregående skole, etterfulgt av grunnskolenivå og kort universitets- og høgskoleutdanning.

Høyeste fullførte utdanningsnivå

Figur 6: Kilde SSB.

7.4.1 Barne- og ungdomsskoler

Alta kommune har til sammen 16 kommunale skoler. I tillegg er det to friskoler; Haldde Montessoriskole AS og Alta Kristne Grunnskole. Tabellen under viser alle skolene i Alta kommune.

Skoler	Trinn	Antall elever
Alta Kristne Grunnskole	1-10	133
Alta praktiske skole (LOM)	9-10	12
Alta ungdomsskole	8-10	448
Aronnes skole	1-4	91
Bossekop skole	1-7	166
Elvebakken skole	1-7	269
Gakori skole	1-7	289
Haldde Montessoriskole SA	1-10	59
Kaiskuru nærmiljøsentor	1-7	152
Komsa skole	1-7	311
Kvalfjord skole	1-10	1
Leirbotn oppvekstsenter	1-7	11
Rafsbotn skole	1-10	95
Saga skole	1-4	109
Sandfallet ungdomsskole	8-10	264
Talvik oppvekstsenter	1-10	54
Tverrelvdalen skole	1-10	166
Øvre Alta skole	1-7	102

Informasjon hentet våren 2025.

Per 2024 var det 59,1 % fra 1-4. klasse som har plass på SFO/AKS (Kilde: SSB).

7.4.2 Alta videregående skole

Alta videregående skole er Finnmarks største videregående skole med over 900 elever og omtrentlig 230 ansatte. Skolen tilbyr et bredt utvalg av studieprogrammer, både studiespesialisering og yrkesfag. Innenfor studiespesialisering er det fordypning innenfor realfag eller språk, samfunnsfag og økonomi. Yrkesfaglige program inkluderer blant annet elektrofag, byggfag, teknikk og industriell produksjon, restaurant- og matfag, helse- og oppvekstfag, service og samferdsel, design og håndverk, samt musikk, dans og drama. Fra skoleåret 2025/2026 innføres Informasjonsteknologi og medieproduksjon, og Medier og kommunikasjon fases ut.

Alta VGS har røtter som går tilbake til 1948, da startet skolen som yrkeskurs som forløper til yrkesskolen. Samme år ble Finnmarks offentlige gymnas opprettet i Alta. Skolen fikk navnet Alta videregående skole i 1976. Høsten 1995 ble gymnasdelen og yrkesskolen slått sammen til Alta VGS.

7.4.3 Universitet

Campus Alta er en underenhet av UiT Norges arktiske universitet. Lærerskolen i Alta ble opprettet i 1972. Lærerskolen i Alta ble i 1994 slått sammen med Finnmark sykepleierhøyskolen i Hammerfest og Finnmark distriktshøyskole, da under navnet Høyskolen i Finnmark. Høgskolen i Finnmark ble i 2013 funksjonert med universitetet i Tromsø. Dette året endret universitetet navn til Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet.

UiT i Alta tilbyr i dag studer blant annet innen turisme, ingeniørfag, idrett, medieproduksjon, pedagogisk utdanninger, lederutdanninger og økonomi. Dagens lærerutdanning i Alta har lenge vært ledende på fjern- og samlingsbasert undervisning. Dette har gitt innbyggerne i Nord-Norge god tilgang til videre- og etterutdanning, samt mulighet for praktisk pedagogisk utdanning.

7.4.4 Voksenopplæring

Alta integrerings- og kompetansesenter (AIK) gir norskopplæring for voksne innvandrere, grunnskoleopplæring for voksne, samt opplæring for voksne med særskilte behov. AIK skal også sikre et koordinert og tverrfaglig samarbeid med nasjonale og kommunale samarbeidsinstanser for å sikre flyktingens rettigheter, helse og livsvilkår i Alta kommune.

7.4.5 Barnehager

Alta har et mangfoldig barnehagetilbud, som ivaretas av kommunale og private barnehager. Alta kommune eier og driver 12 av 26 barnehager. Per 2024 var det hele 90,1 % barn mellom 1-5 år som har barnehageplass i Alta (Kilde: SSB).

7.5 Sysselsetting og næringsliv

Kommune-NM er NHOs årlig rangering av de økonomiske prestasjonene og rammebetingelsene for næringslivet i norske kommuner. Over tid har Alta kommune hevet seg høyt på listen. I 2025 ble Alta nummer 54 av 357 landets kommuner. Under indikatoren «næringsliv» er Alta rangert som nummer 64. Med en næringsvariasjon som anses som god, som ender på en 41.plass på landsbasis. Innenfor arbeidsmarked ligger Alta på midten av tabellen med en 165.plass. Høy deltakelse i arbeidslivet er en viktig drivkraft for vekst og verdiskapning. For Alta sin del trekker sykefravær og antall arbeidsledige ned. Innenfor kompetanse plasserer kommunen seg på en 62.plass. Sett fra fylkesnivå er Finnmark det fylket som scorer dårligst i landet.

Det er totalt 4723 foretak registrert i Alta innenfor alle organisasjonsformer. Av disse er 1998 registrert som aktive AS. Av disse er det 713 som har en eller flere ansatte, og 195 som har ti eller flere ansatte.

Av alle foretakene i Alta (alle organisasjonsformer) ser næringsstrukturen (topp 6) slik ut:

#	Bransje	Antall	Andel
1	Utleie av egen eller leid fast eiendom	375	7,90 %
2	Fond/legater som støtter veldedige og allmennyttige formål	312	6,60 %
3	Aktiviteter i borettslag og boligsameier	162	3,40 %
4	Fiske og fangst i sjø	156	3,30 %
5	Oppføring av bygninger	135	2,90 %
6	Grunnarbeid	118	2,50 %

59 % av bedriftene i Nord-Norge mener at det er vanskelig eller svært vanskelig å få tak i kvalifisert arbeidskraft. Det gjelder spesielt bygg- og anleggsbransjen, hvor 8 av 10 melder om vanskeligheter. Tilsvarende mener 7 av 10 kommuner i landsdelen at det er vanskelig eller svært vanskelig å skaffe kvalifiserte ansatte, særlig innenfor helse og utdanning. Rekrutteringsutfordringene henger også sammen med lav arbeidsledighet i landet og landsdelen. Finnmark lå noe lavere enn landsgjennomsnittet (2,1 vs. 2,2 %) mht. ledighet per august 2025. Ifølge NAVs bedriftsundersøkelse (2025) er andelen virksomheter i Finnmark som ikke har lyktes i å rekruttere, eller har måttet ansette noen med lavere eller annen formell kompetanse enn de søkte etter, 19 prosent.

Ved utgangen av 2024 var det 11 391 lønnstakere i Alta (ca. 30 % av arbeidsstyrken i Finnmark). Siden produktiviteten synker i alle vestlige land og sektorer, og arbeidstokken nasjonalt kun forventes å øke med 3 000 personer mot 2026 (iht. perspektivmeldingen 2024) vil arbeidskraft bli en stadig økende utfordring (med mindre vi gjør grep).

Ved å stå ett år ekstra i jobb vil vi få 621 flere i jobb i Alta (og det er nok mye av årsaken til at aldersgrensene økes). Ved å redusere sykefraværet til svensk nivå vil Alta få 154 flere i arbeid. Ved å få flere uføre ut i arbeidslivet, samt redusere nye uføre, har vi potensiale for 515 ekstra i arbeid. Ved å øke fullføringen i yrkesfagene kan vi få 195 flere i jobb. Ved å øke andelen innvandrere i arbeid fra 36,7 % (iht. Alta kommunes plan for integrering) til 50 % vil vi kunne få 335 ekstra arbeidstakere. Totalt er dermed potensialet bare ved disse forbedringene 1820 ekstra arbeidstakere.

Per januar 2025 var det 282 arbeidsledige, 2,4 % av arbeidstokken. Dette antallet er gradvis redusert gjennom året, og per september 2025 var det nede i 194 stk. (1,7 % av arbeidstokken). 194 stk. utgjør ca. 24 % av de helt ledige i fylket.

Per utgangen av andre kvartal 2025 var det kun 3 konkurser (foretak) i Alta. Nye foretak i samme periode er 128.

De største sysselsettingsområdene i kommunen er varehandel, hotell og restaurant, samferdsel, finanstjeneste, forretningsmessig tjenester, eiendom. Etterfulgt av helse- og sosialtjenester og sekundærnæringer.

Hva innbyggerne jobber med

Figur 7: Kilde SSB.

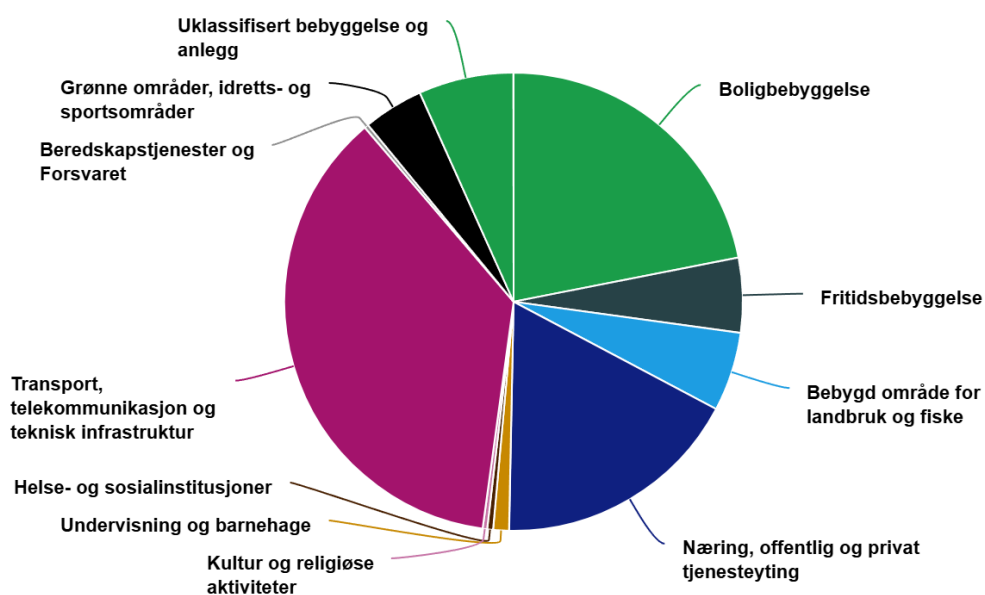
Gjennomsnittsinntekten i Alta var i 2023 på 387.160 kroner, noe som plasserer kommunen på en 4.plass i snittinntekt i Finnmark. I Norge er den gjennomsnittlige årslønnen på 705 100 kroner (Kilde: SSB).

7.6 Arealbruk

Alta kommune er en av de større kommunene i Norge etter areal, med en total areal på 3 848,82 km². Av dette er 5,23 km² dekket av veier og 2,28 km² dekket av bygninger (Kilde: SSB).

Bebyggd areal

Tall i km²

Figur 8: Kilde SSB.

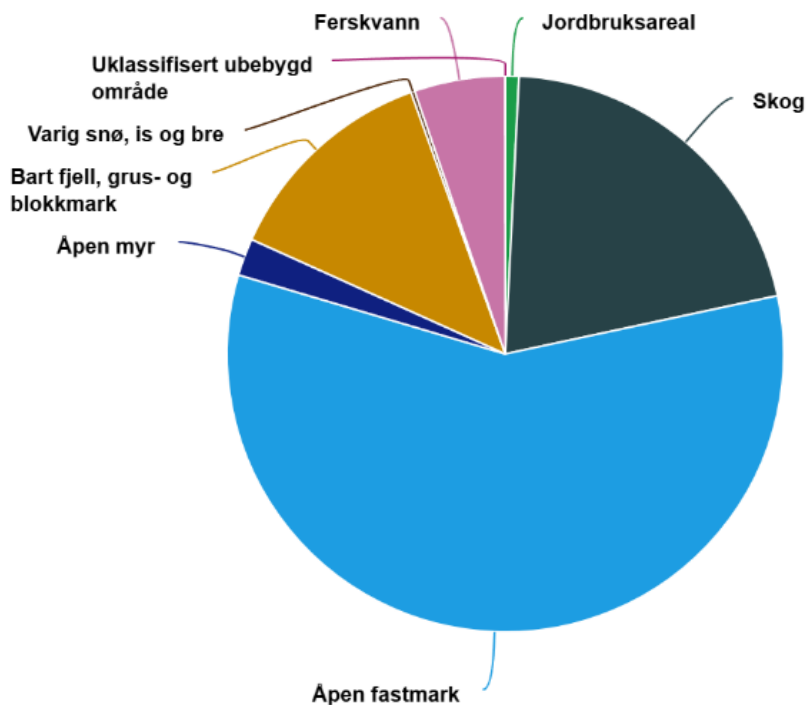
Category	Areal
Boligbebyggelse	6,28
Fritidsbebyggelse	1,51
Bebygd område for landbruk og fiske	1,6
Næring, offentlig og privat tjenesteyting	5,03
Undervisning og barnehage	0,32
Helse- og sosialinstitusjoner	0,12
Kultur og religiøse aktiviteter	0,09
Transport, telekommunikasjon og teknisk infrastruktur	10,49
Beredskapstjenester og Forsvaret	0,08
Grønne områder, idretts- og sportsområder	1,22
Uklassifisert bebyggelse og anlegg	1,92

Figur 9: Kilde SSB.

Av ubebygd areal består kommunen av åpen fastmark med en areal på 2 214,07 km², skog med 796,22 km² og bart fjell, grus og blokkmark på 286,88 km². Videre følger åpen myr på 82,43 km² og jordbruksareal på 30,33 km² (Kilde: SSB).

Ubebygd areal

Tall i km²

Figur 10: Kilde SSB.

Arealstype	Areal
Jordbruksareal	30,33
Skog	796,22
Åpen fastmark	2 214,07
Åpen myr	82,43
Bart fjell, grus- og blokkmark	486,88
Varig snø, is og bre	8,67
Ferskvann	201,57
Uklassifisert ubebygde område	0

Figur 11: Kilde SSB.

7.7 Kommunens økonomi

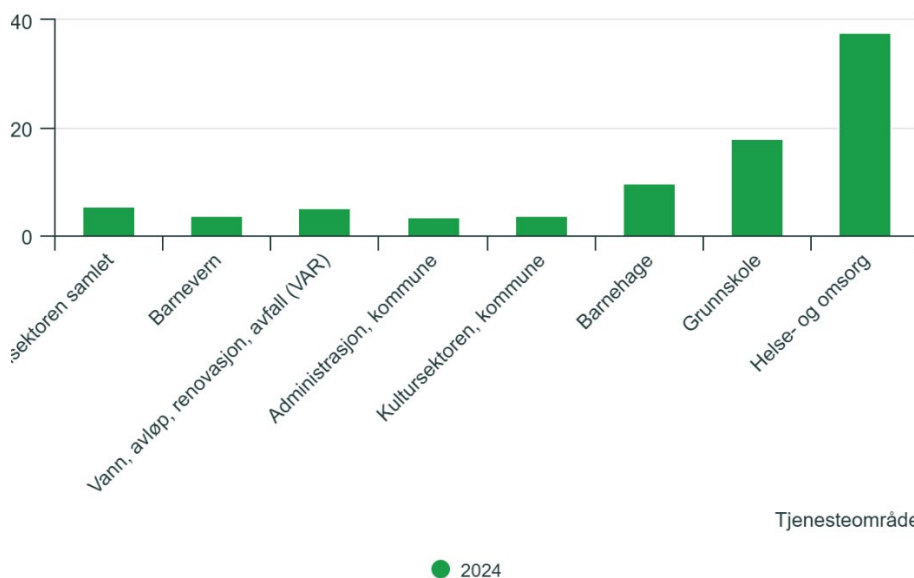
I følge SSB bruker Alta kommune kulturmidlene på kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg, aktivitetstilbud barn og unge og kulturskole.

Generelt har Alta kommune større driftsutgifter enn inntekter. I 2024 var driftsinntektene per innbygger på 134 759 kroner, og driftsutgiftene per innbygger på 136 792 kroner. Dette gir et underskudd på – 2 033 kroner per innbygger. Den økonomiske situasjonen gjenspeiles i driftsresultatet for 2024 med – 2,6 prosent.

Utgiftene fordeles seg etter tjenesteområdene helse og omsorg på 37,6 prosent, grunnskole på 17,9 prosent og barnehage på 9,6 prosent.

Utgifter etter utvalgte områder

Prosent

Figur 12: Kilde SSB.

Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter blir brukt som et mål på kommunenes økonomiske handlingsfrihet, og er en viktig indikator på om det er økonomisk balanse i kommunen. Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi anbefaler at nivået på driftsresultatet utgjør 1,75 % av brutto driftsinntekt over tid.

Kvartalsrapporten for 2025 viser at økonomien til Alta kommune peker i retning ROBEK-listen. Kommunen kan i 2025 ende på et udekket merforbruk på rundt 45 millioner kroner, i tillegg kommer underskuddet fra 2024. Samlet står kommunen ovenfor et merforbruk på 57 millioner kroner. Sektorene som ligger an til merforbruk er blant annet oppvekst og kultur, helse og sosial og tekniske tjenester. Det vil derfor være utfordrende å sikre balanse mellom inntekter og tjenestetilbud fremover. Kommunen står ovenfor et forventningsgap, hvor det blir vanskelig å sikre balanse mellom forventninger fra innbyggere og det økonomiske spillerommet.

7.8 Vannkvalitet

Alta kommune har utarbeidet en hovedplan for vann (2017-2028). Hovedplanen beskriver vannforsyningssituasjonen i kommunen og omfatter offentlig vannforsyning. Offentlig vannforsyning dekker ca. 95 % av befolkningen i kommunen. Resterende del av befolkningen har ordinær vannforsyning fra private vannanlegg. De private anleggene er ikke gitt videre behandling i hovedplanen. Det finnes 23 kommunale vannverk, og Alta vannverk er det som dominerer.

Vannforsyning er ikke en lovpålagt oppgave, men når kommunen har påtatt seg oppgaven må vannforsyningen innen den kommunale forvaltningen defineres som en virksomhet som produserer og omsetter drikkevann. Drikkevann inngår i alle samfunnsområder og berører derfor saksområder for flere departementer og direktorater. For hovedplanarbeidet er drikkevannsforskriften, internkontrollforskriften og målsettinger som er formulert for vannforsyningen, samt kommuneplanens samfunns- og arealdel, de viktigste rammebetingelsene.

Som grunnlag for hovedplan vann og tilhørende tiltaksplan er det definert konkrete målsetninger og hvordan målene skal oppnås. Hovedmålet er: «En sikker vannforsyning med rent, nok og godt vann legger grunnlag for god folkehelse og sikkerhet. Gjennom forvaltning, utbygging og driftstiltak skal kommunen sikre forsyning av drikkevann av tilfredsstillende mengde og kvalitet, herunder å sikre at drikkevannet ikke inneholder helseskadelig forurensning av noe slag og for øvrig er helsemessig betryggende».

Med bakgrunn i hovedmålet, har kommunen satt opp delmål for hvordan den kommunale vannforsyningen skal nås. Følgende delmål er definert:

1. Nok vann
2. Rent vann
3. Sikker vannforsyning
4. Effektiv tjenesteyting

Nedenfor følger en tabell med oversikt over vannverkene i kommunen per 2017, med antall abonnenter:

Vannverk	Vannkilde	Forsyningsområde	Antall abonnenter		
			Bolig	Fritid	Næring
Lille Lerresfjord	Bekk	Lille Lerresfjord	7	19	5
Maribukt	Bekk	Maribukt	1	9	0
Komagfjord	Bekk	Komagfjord og Korsfjord	23	40	9
Nyvoll	Grunnvann, løsmasse	Nyvoll	14	16	6
Storekorsnes	Grunnvann, fjell	Storekorsnes og Lille Korsnes	7	13	5
Årøya	Bekk	Årøya	11	24	4
Kviby	Grunnvann, løsmasse	Kviby	33	8	3
Rafsbotn	Grunnvann, løsmasse	Rafsbotn	134	21	8
Alta vannverk	Grunnvann, løsmasse	Alta by m/Tv-dalen, Eiby mv	6781	6	332
Kvenvik	Innsjø	Kvenvik	56	1	5
Stokkstad	Grunnvann, løsmasse	Boligfelt i Mattisdalen	8	0	0
Kåfjord skole	Bekk	Kåfjord skole, Sykehjem	4	0	4
Kåfjord v/Pettersen	Grunnvann, fjell	Del av bebyggelsen i Kåfjord	8	0	0
Kåfjord gruvevann	Grunnvann, fjell	Del av bebyggelsen i Kåfjord	8	3	1
Kåfjord v/Grinvalds	Grunnvann, fjell	Del av bebyggelsen i Kåfjord	2	0	0
Vintersethnes	Grunnvann, fjell	Bebyggelse syd for Talvik	4	0	0
Talvik	Innsjø	Talvik tettsted	136	10	16
Isnestofte v/Berg	Grunnvann, fjell	Mindre del av Isnestofte	6	4	3
Isnestofte v/butikk	Grunnvann, fjell	Isnestofte			

For mer informasjon om vannforsyningen se [Hovedplan for vann](#).

7.9 Religion

Kristendom er den største trosretningen i Alta. Per 2024 var det registrert at 74,9 prosent av innbyggerne i Alta var medlemmer i Den norske kirke (Kilde: SSB).

8 Friluftsliv og kultur

Kultur og friluftsliv viktige ingredienser i utviklingen av Alta som attraktivt bosted og reisemål for opplevelser. Alta har flere godt tilrettelagte friluftsområder. Flere av dem ligger bynært og kan nås enkelt til fots eller med kollektivtransport. Kultur har samtidig verdi i seg selv, og bidrar til identitet og positive opplevelser for publikum og utøvere – amatører så vel som profesjonelle. Kulturområdet i kommunen er stort.

8.1 Alta 3-toppers

Toppturer er et ledd i kommunens satsing på bedre folkehelse. Alta sine 3-toppers er:

Komsa: Utgangspunktet er parkeringsplass vest for Komsa skole. Ved startpunktet står et informasjonsskilt med kart over turen, og turbeskrivelse. Løypa følger lysløype, sti/berg i dagen. Jevn stigning hele veien, ca 40 minutter rolig gange opp. Korteste vei til utsiktspunktet er ca. 1450 meter.

Hjemmeluft: Turen opp fra museet tar ca 30 minutter. Til utsiktspunktet er det 900 meter. Traseèn er merket med blå maling på trær og steiner. Toppen ligger på snaufjellet. Det er en gammel natur- og kultursti langs ruta.

Lille Raipas: Utgangspunktet er parkeringsplass i Stranddalen. Ved startpunktet står et informasjonsskilt med kart over turen og turbeskrivelse. Løypa er forsiktig merket med blå merkebånd, og følger en gammel gruvevei/kjerrevei et stykke, deretter på sti mot toppen Lille Raipas. Til utsiktspunktet er det ca 2 km.

8.2 Alta 10-toppers

Alta kommune har etablert Alta 10-toppers i samarbeid med IL Frea, Kviby IL, Nerskogen IL, Kaiskuru IL, Rafsbotn grendelag, Talvik Jeger- og Fiskerforening og Alta og omegn turlag.

10-toppers er et lavterskel turtilbud som skal fremme fysisk aktivitet, friluftsliv og god folkehelse i kommunen. Tilbudet består av 10 merkede toppturer med ulik lengde og vanskelighetsgrad, slik at både nybegynnere og erfarne turgåere kan finne noe som passer. Turene er tilgjengelige i sommer- og høstsesongen, hvor de første turene åpner i mai - og varer til oktober.

Turmålene spenner fra bynære topper som Komsa og Hjemmeluft, til mer krevende fjellturer som Haldde og Dønnevarre.

De ti toppene som inngår i Alta 10-toppers er:

- Borrass Vestre
- Skoddevarre
- Dønnevarre
- Haldde
- Lille Raipas
- Hjemmelufttoppen
- Losvarkollen
- Komsatoppen
- Ulvehenet
- Bjørkelitind

For mer informasjon og løypekart til Altas 10-topper, se [link](#).

8.3 Perletur

Finnmark friluftsråd, arrangerer sammen med kommunene i Finnmark, hvert år Perleturer. Mer enn 500 turer, høyt og lavt, er tilrettelagt rundt omkring i Finnmark. I Alta har vi 28 Perleturer. Noen av turene åpner i mai og andre i juni, og alle varer til 31. oktober. Finnmark friluftsråd arrangerer sammen med kommunene Vinterperler fra ca 1. februar til 1. mai hvert år. I Alta har vi ca 11 turer som kan nås på beina, med truger eller på ski. For mer informasjon om perleturene, se [link](#).

8.4 Badeplasser

I Alta kommune er det flere godt tilrettelagte steder for badeglade, både i saltvann og ferskvann. Badestedene er tilrettelagt på ulike måter og noen er tilknyttet vei og parkering, mens andre når man til fots.

Gakorivannet er et opparbeidet badeanlegg som er tilrettelagt med utedo, badebrygge, badeflåte, sandstrand, stupebrett, benker og grillsteder. Vannet er brådypt de fleste steder.

Lathari er Altas mest populære utfartsområde med utsikt over Altafjorden og mot Russeluft. Der er det tilrettelagt med toalett og grillsted tilpasset bevegelseshemmede. Området er også opparbeidet med lekeplasser, sandvolleyball, benker, flere bål- og grillplasser, avfallsdunker og infotavle. Hele landområdet er flatt og lett tilgjengelig for bevegelseshemmede. Det er forbudt å campe av hensyn til sårbar vegetasjon, dette gjelder hele området.

Skogvannet er et opparbeidet badeanlegg med kano- og badebrygge, strand, grillsted, benker, avfallshåndtering og toalett. Det er et populært friluftsområde for enkeltpersoner så vel som større grupper. Fra p-plass og inn til vannet er det ca. 450 meter til fots eller med sykkel.

Tollevikfjæra er tilrettelagt med toalett, molok, gapahuk og grillsted. Det er ca. 150 meter å gå fra parkeringsplassen ned til området.

8.5 Tursti

Alta har en universell utformet tursti på naturskjønne Sandfallet. Turstien har fast dekke, ledelinje, hvilebenker, god skilting og godt lys. Til sammen er det 2,4 km med asfaltdekket tur/retur. Det er godt med parkeringsplasser. Turstien ble ferdigstilt i 2019 etter et samarbeid mellom Alta kommune og FFO Finnmark.

8.6 Kulturskolen

Alta kulturskole har som mål å bidra til et rikere kulturmiljø i kommunen ved å gi et allsidig opplæringstilbud og drive utadrettet virksomhet. Kulturskolen ønsker å bidra til at den enkelte elev utvikler sine muligheter og kunstneriske evner. I dag har de rundt 600 elevplasser og et aktivt samarbeid med grunnskolene, kor, korps og ulike samspillgrupper.

Kulturskolen tilbyr:

- Dans: Ballett, Hip-hop, Jazz, moderne og barnedans
- Musikal, teater, sang og joik
- Musikk: Treblås, messing, stryk, piano og keyboard, slagverk, gitar og kor og korps
- Visuelle kunsthøgskole

8.7 Huset

Huset er et kreativt fristed for alle unge mellom 13 og 19 år som måtte befinne seg i Alta. Huset har gode fasiliteter for musikk, musikkteater, e-sport, skatepark, film/medie også videre. Huset har nesten 1000 kvadratmeter med tilrettelagte aktiviteter for unge, i stor grad drevet av unge selv. Nærmest alle som ønsker det får nøkkelkort til Huset og har dermed tilgang alle dager hele året.

8.8 Bibliotek

Biblioteket er åpent og gratis å bruke for alle som bor i kommunen. Biblioteket har åpent seks dager i uka og er i tillegg selvbetjent. Biblioteket tilbyr bøker, e-bøker, film, aviser, tidsskrift, pc, eventyrstund, arrangement, foredrag, utstillinger og kurs. Biblioteket er en uavhengig arena og sosial møteplass.

8.9 Museum

Alta har to museum; Alta Museum og Tirpitz Museum.

Alta Museum ligger i Hjemmeluft, ca. 5 km vest for Alta sentrum. Like ved museet finner vi et av de fem bergkunstmrådene i Alta som ble innskrevet på UNESCOs Verdensarvliste i 1985. Museet er åpent hele året.

Helleristningene utendørs kan sees i barmarkssesongen. De kan oppleves på guidede turer eller på egenhånd ved hjelp av guidehefte og/eller audio guide. Inne i museet er det forskjellige utstillinger, en rikholdig museumsbutikk, og kafé med en fantastisk utsikt ut over Altafjorden. Verdensarvsenter for bergkunst - Alta Museum er et interkommunalt selskap (IKS) som eies av Alta kommune og Finnmark fylkeskommune med 50 % ansvarsandel hver.

Tirpitz Museum ligger i Kåfjord, og ble åpnet i 1980 av Even Blomkvist. Her finner du historien om det tyske slagskipet Tirpitz, som var det største slagskipet under andre verdenskrig. Skipet lå i Altafjorden i flere år og gjorde området til et strategisk midtpunkt i nord. Museet byr på autentiske gjenstander, bilder, modeller og film som gir deg et nært møte med både sjøslagene, soldatene og hverdagen til lokalbefolkningen.

8.10 Kino

Aurora kino Alta er Finnmarks største og best besøkte kino. Den er lokalisert midt i sentrum. Kinoens nåværende lokaler sto ferdigstilt august 2007 og har tre saler hvor det vises forestillinger 363 dager i året. Med topp moderne multimediefasiliteter kan Aurora kino Alta kombinere seminarer, møter og konferanser, med eller uten film. I tillegg til ordinær drift tilbyr de babykino, egne visninger for skoler og barnehager og flere andre muligheter.

Aurora kino ble stiftet i juni 2007 som et interkommunalt selskap og en fusjon av de kommunale foretakene Tromsø kino KF og Alta kino KF. Selskapet overtok kinodriften i disse byene fra 1. august samme år. Fra 1. januar 2009 kom Aurora kino Kirkenes med i selskapet. Sør-Varanger kommune kom samtidig inn på eiersiden med en mindre eierpost. Aurora kino overtok driften i Narvik fra 1. april 2010 etter en anbudskonkurranse. Aurora kino AS driver i dag kinoer i Tromsø, Alta, Narvik, Kirkenes, Lakselv og Vardø.

8.11 BUA

BUA står for Barn-Unge-Aktivitet og er en nasjonal ideell organisasjon som gjør det enklere for barn og unge å prøve flere og mer varierte aktiviteter – uten å øke forbruket. BUA ble stiftet i 2014. Visjonen for BUA er å få alle unge i fysisk aktivitet uten økt forbruk. BUA tilbyr gratis utlån av utstyr til alt fra sport til friluftsliv, slik at alle får muligheten til å delta uansett økonomiske forutsetninger. Målet er å fremme aktivitet, inkludering og bærekraft gjennom deling og gjenbruk, slik at barn og unge kan oppleve gleden ved mestring og utforsking på en miljøvennlig måte.

Hos BUA Alta kan man som privatperson, barnehage eller skole låne utstyr helt gratis til flere sports- og friluftaktiviteter i inntil 7 dager. Utlånsordning har et bredt utvalg av sport og friluftsutstyr. Blant annet langrennsski, alpinski, sykler, telt, sekk, kokeutstyr, til SUP, packraft og kano. BUA Alta driftes av Alta kommune, avdeling AktivBy.

9 Landbruksplan for Alta kommune

Våren 2025 ble Landbruksplan for Alta kommune vedtatt. Landbruksplanen er utarbeidet som en tematisk plan, og er et lokalt styringsverktøy som skal:

- Sammenstille rammebetingelser og strategier for lokal landbruksforvaltning.
- Skape et lokalt, landbrukspolitisk engasjement.
- Synliggjøre landbrukets muligheter i samsvar med kommunens mål for samfunnsutvikling.

9.1 Hva er Alta i landbrukssammenheng?

Alta er den største jordbrukskommunen og en av fire barskogkommuner i Finnmark. På grunn av Altas varierte geologi, sammensatt av blant annet glimmerskifer og kalkholdige bergarter, er det vesentlig for et næringsrikt og godt jordsmonn. Sammen med stabilt klima gir dette grunnlag for et produktivt jord- og skogbruk. Kommunen er unik ved å ha verdens nordligste furuskog, som strekker seg helt ned til sjøkanten, til åkrer med korn som står side om side med timotei, hagebær, poteter og grønnsaker.

Reindriften har en sentral plass i kommunen, spesielt i sommerhalvåret. I tillegg til at svært mange reindriftsfamilier flytter til hit, utnyttes alle tilgjengelige arealer og naturressurser til både reinbeiter og sauebeiter.

Landbruket er under stadig endring, og også påvirket av den sentraliseringen som skjer. Det blir stadig færre gårdsbruk i kommunen, samtidig som produksjonen konsentreres om kjøtt fra storfe og sau, samt melk. Flere starter opp som små produsenter av sau for å utnytte aktive land - bruksarealer som de eier, og driver med landbruk ved siden av ordinært arbeid.

I tillegg til de dominerende næringene innen jordbruk, foregår det også andre typer næringer som gir et kjærkomment tilskudd til mangfoldet av landbruk i kommunen: gårdsturisme, gårdsutsalg, sommerkafe, produksjon av ull fra alpakka, grønnsaksproduksjon og hestedrift. I tillegg har flere bønder i kommunen sidenæringer som utleie av stall, maskiner og arbeidskraft.

Landbruksnæringen i Alta har ringvirkninger på flere andre næringer og samfunnet som helhet. I tillegg til inntjeningen til dem som har sitt arbeid i landbruket, er det bedrifter som leverer varer og tjenester til bonden, som traktorer, redskaper, kunstgjødsel, regnskapstjenester mv. En tommelfingerregel sier at ett årsverk i jordbruket skaper to-tre årsverk i annen virksomhet. For Alta kan det bety i underkant av 300 årsverk.

Klimaendringer og færre beitedyr har ført til mer gjengroing av landskapet. I Alta er beitedyr som sau og rein, viktige faktorer for å bevare landskapet åpent. Aktiv pleie i form av beitepussing, kantslått og utsiktsrydding er også viktige bidrag fra landbruket for at kulturlandskapet skal holdes i hevd.

9.2 Utviklingstrekk for landbruket i Alta kommune

Alta kommune har litt over 30 000 dekar jordbruksareal, som utgjør en femtedel av alt jordbruksareal i Finnmark fylke. Av dette arealet er 25 300 dekar i drift, fordelt på 11 300 dekar (45 %) eid av bønder selv, og 14 000 dekar (55 %) som bønder leier av andre jordeiere. Til sammenligning, var det 24 136 dekar areal i drift i 2012. Utviklingen de siste 13 årene viser dermed en stabil tilgang til bøndenes produksjonsarealer, og en drift som opprettholdes.

Gjennomsnittlig alder for jordbrukere i Alta er ca. 52 år. Den eldste jordbrukeren er 78, mens den yngste er 25. Gjennomsnittsalderen viser at det er færre unge enn eldre som velger å jobbe med matproduksjon, og at rekrutteringstiltak fortsatt er nødvendige. Samtidig er det gledelig å se at i perioden 2012-2025 har flere unge bønder overtatt familiegården etter foreldrene.

Per 2025 fordeles produksjonene på 33 melkebruk, 7 bruk som produserer storfekjøtt, 22 sauebruk, 16 bruk med hest/fôrproduksjon, 2 bruk med potet/grønnsaker og 4 bruk med gris. Brukene som driver med gris har dette som tillegg til annen produksjon. Gjennomsnittlig antall melkekyr for altabruk er 35 kyr. Det største bruket har per i dag rundt 100 melkekyr, i tillegg til annet storfe. Totalt er det 1240 kyr i Alta kommune. Det er 1400 sauer i kommunen, inkludert 54 værer. Det var registrert 1760 lam på beite, og 1200 av disse ble slaktet (og ga 24 tonn kjøtt). Det er 25 bruk som drev med sau i 2024. Tre av disse hadde en annen hovedproduksjon. Gjennomsnittlig antall sau per bruk var 56.

Alta har hatt en positiv befolkningsutvikling over flere år, som gir en del utfordringer arealmessig. Det er behov for areal til boliger, næringsområder, offentlige bygninger, veier og annen infrastruktur, samtidig som landbrukets produksjonsarealer må ivaretas. Vi har bosatt oss midt i matfatet, og bor der den dyrkede jorda er. Byen er delvis etablert på dyrket og dyrkbar jord, og har fortrent jordbruket, slik det også har vært mange andre steder i landet. Store, produktive arealer har blitt avgitt til utbyggingsformål, som boligbygging, offentlige formål/industri/næring/ veier og gang-/sykkelstier. Denne trenden må endres, og dyrkbare områder ivaretas for nåværende og fremtidige generasjoner.

Det er matproduksjon som gjelder, og forsyningssikkerhet for befolkningen i fylket vårt. Den sikkerhetspolitiske situasjonen viser viktigheten av å være mest mulig selvforsynt, både beredskapsmessig, men også moralsk for å kunne motvirke sult i de deler av verden som sliter. Klimautfordringer kan gi store årlige variasjoner i hva som kan produseres av mat og fôr fra år til år. Utfordringer med tørke, flom og stormer skjer sjeldent over hele landet samtidig. Det å spre produksjonen over hele landet vil derfor kunne ivareta matberedskap og forsyningssikkerhet, selv om enkelte deler av landet utsettes for avlingssvikt. Jorda må holdes i hevd og forvaltes på en slik måte at den kan gi god avling uten å forringes. Det nytter ikke å tro at jorda bare kan ligge brakk, for så å tas i bruk når behovet melder seg. Vedlikehold består i å holde grøfter vedlike, fornye enga og holde kantvegetasjon nede, gjødsle etter behov, men samtidig unngå avrenning til vassdrag

9.2.1 Jordbruk i distriktene

Det har vært en dramatisk tilbakegang i antall aktive bruk i distriktene. Langfjordbotn er et unntak, men selv der brukes ikke alle arealer optimalt. Enkelte steder er det helt slutt med dyrehold, og flere jorder står i fare for gjengroing. Fôrprodusenter fortsetter med å opprettholde drift av dyrkede områder, mens andre områder er gått over til å bli beite for rein. I sentrale jordbruksområder er det kamp om arealer, og enkelte kjører derfor mange mil for å høste/kjøpe fôr. Transportutgifter påløper, og transporten tar lang tid. Det er ingen tvil om at arealer som ligger nært gården er de aller viktigste. Der er det enklest med utkjøring av husdyrgjødsel og annet vedlikehold, høsting og hjemkjøring av fôr, mindre tid på transport, sparte kjørekostnader og mindre trafikkulempen for allmenheten.

9.2.2 Skogbruk i Alta

Av Altas totale areal på 3845 km² så er én femtedel (839 km²) skogkledt areal. I Alta kommune er produktivt og tilgjengelig skogareal beregnet til 262 322 dekar med lauv- og barskog. Det er 543 private skogeiendommer som har over 25 dekar produktivt skogareal, til sammen utgjør dette 36 166 dekar.

I tillegg kommer Finnmarkseiendommen med produktivt skogareal på 56 056 dekar (vernede områder er ikke inkludert). Cirka 150 km² av lauvskog er uproduktiv, men kan utnyttes kommersielt. Ordet "uproduktiv skog" er lett å misforstå til at arealene ikke har noen verdi, det er da vi skal huske på at det stort sett er i disse områdene Altas befolkning henter sitt vinterbrensel. Siden 2010 fram til 2022 ble det hogd omkring 4800 m³ årlig gjennom tynning av furuskogen og er i dag så å si gjennomtynnet. Dersom skogarealene ikke blir omdisponert til andre formål så er det om 30–50 år så mye hogstmoden skog i Alta som det aldri før har vært.

I Alta drives verdens nordligste kommersielle barskogbruk, og furuskogen er en viktig identitetsfaktor for kommunen. Selv for de med liten skogbruksbakgrunn så kan man observere at det drives et aktivt skogbruk på de mest tilgjengelige og produktive furuskogarealene som utgjør knappe 40 000 dekar. Disse skogområdene i Altadalførene utgjør kun 15 prosent av tilgjengelig produktivt skogareal og 5 promille av det skogkledde arealet.

I løpet av de siste 25 årene har en tredjedel av barskogarealene i Alta blitt omdisponert til andre formål enn skogbruk. Det er til jordbruksformål, idrett, samferdsel, industri, boligformål og naturvern. Dette må begrenses betraktelig dersom vi i fremtiden ønsker et aktivt skogbruk, treforedlingsbedrifter, viltproduserende områder, naturmangfold og rekreasjonsområder for befolkningen i Alta. Områder som er avsatt til andre formål enn skogbruk, må utnyttes på en slik måte at det ikke blir behov for å omdisponere skog og utmarksarealer. Hvis det først skal foretas omdisponering må det skje ved å omdisponere lite produktive arealer. Bønder må forvalte den dyrkede mark slik at veksten og produksjonen øker. Boliger og industri må bygge i høyden og idrettsarealer må dele på spilleflatene med andre brukere. Vi må rett og slett bidra til redusert omdisponering av skog og utmarksarealer.

9.2.3 Reindrift

Reindrift i Vest-Finnmark foregår i samiske reindriftsområder og drives nomadisk, dvs. reindriften flytter fra vinterbeitene på vidda til ulike områder på sommerbeitene ute ved kysten avhengig av mattilgangen, insektplager, kalvingsområder, klima mm. 9 av 82 samiske reinbeitedistrikter holder til i Alta i sommer- og tidlig høstmåneder. Det er ingen årstidsbeiter i Alta om vinteren. Reindriftsmyndigheter fastsetter inndelingen i reinbeiteområder og reinbeitedistrikt. I motsetning til forvaltningen av jord- og skogbruk som ligger hos kommunene, forvaltes reindriften av Statsforvalteren, Reindriftsstyret og Landbruksdirektoratet.

Landbruket og reindriften har mye til felles, blant annet tilsyn med dyr og arealutfordringer. Siden 2011 har Alta kommune tatt initiativ til å holde årlige dialogmøter mellom reinbeitedistriktene, landbruket og kommunen. Målet med disse møtene er å lytte til hverandre og møte eventuelle utfordringer som er knyttet til ulike aktiviteter, prosjekter og tiltak i LNFR-områder, samt finne løsninger før det blir konflikter. Det er svært viktig at Alta kommune fortsetter å ha en felles arena for reindrift, landbruk og øvrig samfunn i Alta kommune.

10 Kommunedelplan for energi, klima og miljø

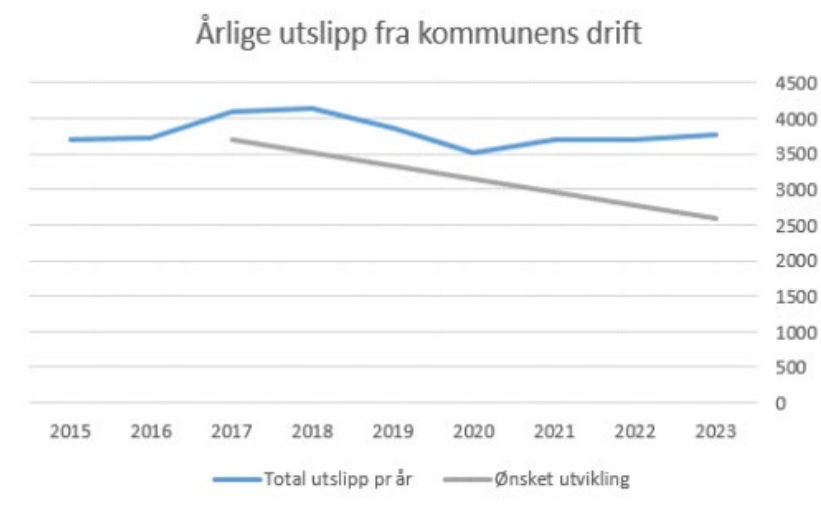
Kommunedelplan for energi, klima og miljø for 2025-2035 er under revidering. Planen setter klare mål for klimaarbeidet i Alta kommune og beskriver hvordan vi skal bidra til en mer bærekraftig fremtid, både lokalt og globalt. Klimaplanen definerer ikke bare overordnede mål, men også konkrete strategier for de temaene som er viktigst for å redusere vårt klimaavtrykk.

Alta kommunes overordnede målsetning er å redusere klimagassutslippene med 55% innen 2030. Det er naturlig å skille på kommunens interne aktivitet og Altasamfunnets utslipp. Kommunen kan i større grad styre interne prosesser, derfor måler vi egne utslipp for seg selv. Utslippene fra Altasamfunnet vises i Miljødirektoratets klimaregnskap for kommuner.

For mer detaljert informasjon om klimaarbeidet i Alta, planens mål og strategier for perioden, se [Kommunedelplan for energi, klima og miljø 2025-2035](#).

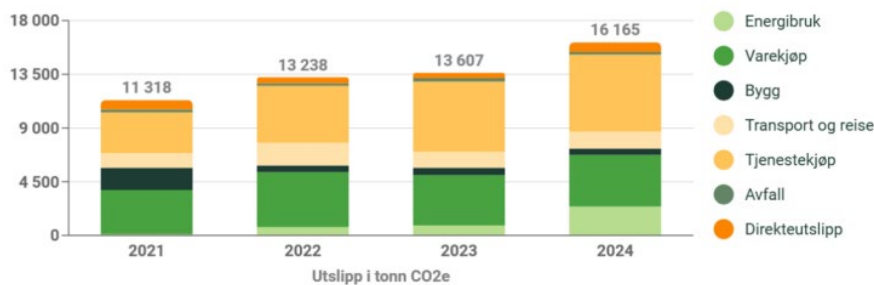
10.1 Interne klimaregnskap for Alta kommune

Vi har to ulike klimaregnskap for den interne driften i Alta. Det ene går tilbake til 2017 og baseres på noen få parametere med direkte og indirekte utslipp, men uten å ta med utslipp som oppstår andre steder på grunn av våre kjøp av varer og tjenester. Dette regnskapet dekker en liten del av de utslippene vi faktisk har, men gir et godt bilde av utviklingen fra år til år for noen av de største utslippskildene.

Utviklingen i utslipp fra kommunens virksomhet. Ønsket utvikling er i henhold til mål i gammel plan og gammelt oppsett for regnskap. Kilde: Internt klimaregnskap

Fra 2021 er Klimakost brukt til å føre et regnskap som viser klimafotavtrykket til kommunens drift. Utgangspunktet er kommunens regnskapstall som gis en utslippsfaktor basert på generelle utregninger for ulike KOSTRA grupper. Her inkluderes også scope 3 som er utslipp som skjer andre steder, men skyldes varer og tjenester vi kjøper.

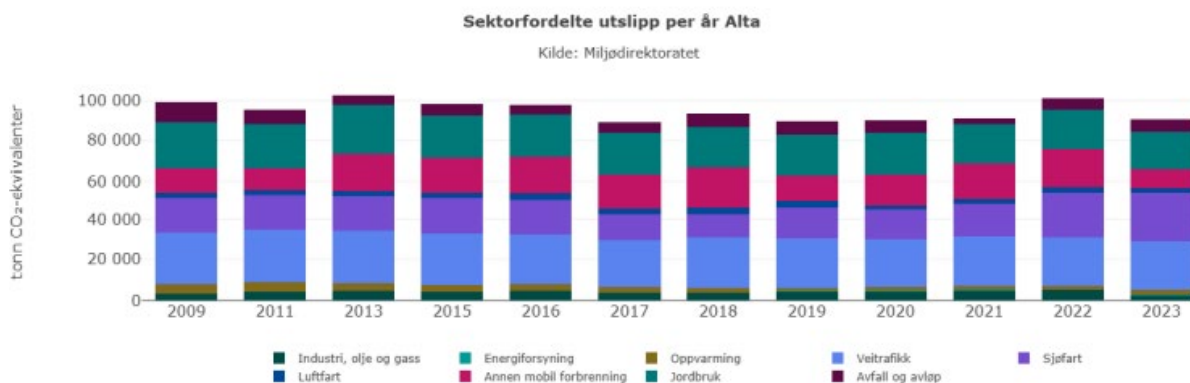

Klimafotavtrykket fra kommunens drift. Her vises et mer realistisk bilde av hvor store utslipp vår drift resulterer i. Kilde: klimakost og Alta kommune.

10.2 Utslipp og mål i Altasamfunnet

Figuren under viser Altasamfunnets utslipp fra 2009 til 2022. Miljødirektoratet lager statistikk som viser direkte utslipp av klimagasser som skjer innenfor kommunens grenser. Den går tilbake til 2009, derfor tar klimaplanen utgangspunkt i dette årstallet. Klimaregnskapet hjelper kommunen å identifisere områder med størst utslipp, og muligheter for gode tiltak.

Klimaplanen peker ut jordbruk, annen mobil forbrening og veitrafikk som de største utslippskildene. Planen har derfor fokusert på disse områdene i utformingen av tiltak. Disse er løftet frem som egne satsingsområder i planen. Utslippene under annen mobil forbrening kommer i hovedsak fra anleggsmaskiner og annet dieseldrevet utstyr.

Direkte utslipp fra Altasamfunnet i perioden 2009 til 2023. Kilde: Miljødirektoratet

11 Kommunedelplan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv 2026 – 2029

Høsten 2025 ble kommunedelplanen for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv 2025 – 2029 vedtatt. Planen legger frem det fysiske aktivitetsnivået blant Altas innbyggere, egenorganisert aktivitet, organisert idrett, anleggssituasjonen og mål og strategier.

11.1 Fysisk aktivitetsnivå

De nasjonale anbefalingene sier at voksne bør være fysisk aktive i minst 150 minutter med moderat intensitet, eller 75 minutter med høy intensitet, eller en kombinasjon - hver uke. Barn og unge (6-17 år) bør være fysiske aktive i gjennomsnitt minst 60 minutter per dag i moderat til høy intensitet. På landsbasis oppfyller 72,2 % av voksne kvinner og 75,9 % av voksne menn de nasjonale anbefalingene om fysisk aktivitet, noe som betyr at en stor andel av befolkningen ikke er tilstrekkelig fysisk aktive.

Den nasjonale kartleggingen av fysisk aktivitet blant voksne og eldre 2020-2022 viste at 80 % av deltakerne i undersøkelsen brukte 8 timer eller mer per dag stillesittende, og blant disse var det kun 30% som tilfredsstilte anbefalingene om fysisk aktivitet (Folkehelseinstituttet, 2023).

Hos ungdom er situasjonen også bekymringsfull, spesielt blant 15-åringene, hvor kun 40% av jentene og 51% av guttene møter anbefalingene for fysisk aktivitet (Folkehelseinstituttet, 2023). Dette viser at mange unge er for lite aktive når de når tenårene, noe som kan ha negative helsekonsekvenser.

I Alta viser Ungdata-undersøkelsen blant 5.-7. klassinger at 71 % av elevene deltar på sport eller idrett på fritiden. Hele 52 % av de unge rapporterer at de trener færre enn tre dager i uka. Når det gjelder ungdomsskoleelever, viser Ungdataundersøkelsen at 31 % av de i ungdomsskolealder trener mindre enn tre ganger i uka, og 24 % av 10. klassingene trener sjeldnere enn én gang i uka. Kun 24 % av ungdomsskoleelevene i Alta er fysisk aktive nok til å bli andpustne eller svette minst fem ganger i uka.

En annen utfordring er skjermbruken blant ungdommene. 54 % av ungdommene i Alta rapporterer at de bruker fire timer eller mer på skjerm per dag utenom skoletid, noe som er betydelig høyere enn 43 % på landsbasis. Én av fire ungdommer i Alta bruker mer enn seks timer om dagen foran skjermen.

I tillegg er det bekymringsfullt at andelen 17-åringene i Alta som trener sjeldnere enn én gang i uka, er høyere enn gjennomsnittet for landet. Alta har også en høyere andel 17-åringene med overvekt og fedme enn resten av Norge.

I Alta er bruken av motoriserte kjøretøy høy, og statistikk viser at trafikkmengden har økt jevnt hvert år. Blant annet har antallet registrerte traktorer (som inkluderer UTV-er og ATVer) økt fra 992 registrerte traktorer i 2010 til 2227 i 2024. I tillegg har Alta mange skuter- og barmarksløyper, som gjør at det både er veldig tilgjengelig og populært å ferdes i naturen med motoriserte kjøretøy. Høy bruk av motoriserte kjøretøy kan bidra til lavere nivå av fysisk aktivitet, da reisevanene i stor grad favoriserer kjøring fremfor aktiv transport. Ser vi på antall registrerte kjøretøy i forhold til innbyggertall, har Alta en dekning på over 100% – altså mer enn ett motorisert kjøretøy per innbygger. Dette er høyere enn i sammenlignbare byer som Narvik, Harstad og Bodø.

11.2 Egenorganisert aktivitet

Egenorganisert idrett og fysisk aktivitet refererer til all aktivitet som initiativtakerne selv organiserer, uten at det nødvendigvis er en formell struktur rundt det. Dette inkluderer alt fra friluftsliv og trening på kommersielle treningssentre, til aktiviteter som fotballspill utenom treningstid eller bruk av skateboard på enten selvbygde eller offentlige ramper.

I Alta viser Ungdataundersøkelsen at 38 % av videregåendelevne trener minst én gang i uka på egenhånd. Trening på treningssenter, spesielt styrketrening, har blitt stadig mer populært, og Levekårsundersøkelsen rapporterer at 42,2 % av den norske befolkningen har trent på treningssenter i 2024. I Alta viser tallene at 42 % av videregåendelevne trener på treningssenter minst én gang i uka, mens 37 % av ungdomsskoleelevene gjør det samme.

Friluftaktiviteter spiller også en stor rolle i egenorganisert aktivitet, og 96,5 % av befolkningen har deltatt i friluftaktiviteter i løpet av de siste 12 månedene, ifølge Levekårsundersøkelsen. Den mest populære friluftaktiviteten er gåturer i parker eller naturområder nær bolig, hvor hele 90,6 % rapporterer at de har deltatt, og 42,5 % melder at de gjør dette flere ganger i uka.

Det er avgjørende å legge til rette for, og fremme, egenorganisert fysisk aktivitet. For å stimulere til økt deltakelse er det behov for godt vedlikeholdte anlegg som gir muligheter for fysisk aktivitet, som friluftsområder, idrettsbaner, parker og treningssentre. Slike anlegg gir innbyggerne friheten til å delta i aktivitet på egne premisser. I Alta er det etablert flere anlegg som tilrettelegger for egenorganisert aktivitet. Nedenfor følger en oversikt over noen av de mest sentrale virkemidlene for å fremme egenorganisert fysisk aktivitet, inkludert friluftslivsaktiviteter:

- Stier og turløyper
- Friluftsområder
- Sarves Alta
- Kommunale tjenestetilbud
- Sykling
- Aktivitetsparker
- Treningssentre

11.3 Organisert idrett

Den organiserte idretten i Norge er organisert gjennom Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF). I Alta er idrettslagene organisert under Alta Idrettsråd. I 2024 var det totalt 38 aktive idrettslag i Alta, med til sammen 8471 medlemmer (det faktiske tallet vil være noe høyere, da det mangler rapportering av medlemstall for tre lag).

Når antallet aktive deles på antall innbyggere, får man aktivitetsandelen. Per 2023 var aktivitetsandelen i Alta på 40,7 %, sammenlignet med 30,7 % for Norge som helhet. Alta har dermed en høyere aktivitetsandel enn landsgjennomsnittet, og det er barna som står for den største deltakelsen i idrett i Alta.

I Alta er Alta Idrettsforening og Bossekop Ungdomslag de to største idrettslagene, med henholdsvis 1567 og 1312 medlemmer. Ungdata-undersøkelsen fra 2024 rapporterer at 50 % av elever ved ungdomsskolen i Alta trener minst én gang i uka i et idrettslag, og 15 % svarer at de trener på andre organiserte måter.

I Alta er det jevnlig store idrettsarrangement med tilreisende utøvere i flere ulike idretter, som motorsport, fotball, håndball, terrengsykling, langrenn, skiskyting, turn, hundekjøring, golf og styrkeløft.

Oversikt over aktive idrettslag i Alta med medlemstall:

Idrettslag	Medlemmer		Totalt
	0-19 år	Voksne	
Alta Alpin & Snowboardklubb	24	17	41
Alta Atletklubb	16	31	47
Alta Bokseklubb	31	58	89
Alta Dykkerklubb	1	38	39
Alta Golfklubb	22	282	304
Alta Helsesportlag	4	20	24
Alta Idrettsforening	1154	413	1567
Alta Jeger- og Fiskeforening	N/A	N/A	N/A
Alta Judoklubb	N/A	N/A	N/A
Alta Kajakklubb	0	58	58
Alta Karateklubb	34	19	53
Alta Klatreklubb	61	158	219
Alta Motorsportklubb	70	364	434
Alta Taekwon-do klubb	77	26	103
Alta Orienteringslag	21	49	70
Alta Rideklubb	28	54	82
Alta Skiskytterlag	25	31	56
Alta Sportskytterklubb	29	144	173
Alta Svømmeklubb	21	18	39
Alta Trekkhundklubb	10	119	129
Alta Turnforening	221	19	240
Alta Volleyballklubb	63	16	79
Altafjord Sportskytterlag	10	14	24
Bossekop Ungdomslag	720	592	1312
Eidebakken Idrettslag	35	92	127
Idrettslaget Frea	148	163	311
Kaiskuru Idrettslag	116	34	150
Kviby Idrettslag	18	82	100
Nerskogen Idrettslag	380	515	895
Nordlys Aeroklubb	3	28	31
Nordlysbyen Svømme- og Livredningsklubb	502	36	538
Nordlysbyen Sykkel	26	130	156
Rafsbotn Idrettslag	94	117	211
Talvik Idrettslag	29	27	56
Talvik Judo	N/A	N/A	N/A
Talvik Snescoterforening	3	25	28
Tverrelvdalen Idrettslag	291	367	658
Vidir Islandhelstklubb	9	17	26

11.4 Anleggssituasjon

I Alta bygger og eier kommunen og idrettslagene majoriteten av anleggene for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv. Anleggssituasjonen i Alta kjennetegnes imidlertid av at idrettslagene selv eier og drifter en større andel idrettsanlegg enn det som er vanlig på landsbasis. Alta kommune bidrar med ulike støtteordninger og tilrettelegginger til idrettslagene. Dette bidrar til å skape flere, samt en større variasjon, av idrettsanlegg i Alta. Dersom vi ser på eierskap til anlegg med bakgrunn i antall anleggsponng eier Alta kommune 35,8% av anleggene, mens idrettslagene eier 42,8% av anleggene.

Alta har anlegg for både organiserte og uorganiserte idrettsaktiviteter og friluftsliv, med etablerte fasiliteter for blant annet fotball, håndball, ski og motorsport. I tillegg har Alta et rikt nettverk av turstier og naturskjønne områder som gjør kommunen til et attraktivt område for utendørsaktiviteter. Under følger en beskrivelse og oversikt over noen av anleggstypene som finnes i Alta:

11.4.1 Idrettshaller og aktivitetsflater

Alta har per i dag fire flerbrukshaller i håndballstørrelse, hvor tre av disse eies av Alta kommune. Den fjerde hallen er lokalisert på Universitetet og er statlig eid. I tillegg til flerbrukshallene finnes det flere mindre innendørs spille- og aktivitetsflater, som gymsaler på skolene. Alta kommune tildeler treningstimer i totalt 16 haller, gymsaler og aktivitetsflater, i samarbeid med Alta idrettsråd. Det har i mange år vært stor etterspørsel etter treningstimer i idrettshallene, hvor spesielt håndball og turn har hatt utfordringer med å få tilstrekkelig tilgang på treningstimer. Det er kun turn og idretter med lag i seriespill som får tildelt timer i de tre hallene i håndballstørrelse. Dette fører til at lag utenfor seriespill ikke får tilgang til treningstid i hallene. Det er planlagt et nytt anlegg i Altaparken som vil inneholde en dobbel idrettshall (to håndballflater), samt en turnhall.

11.4.2 Fotballanlegg

Alta har én innendørs 11-er fotballbane i Finnmarkshallen, som benyttes av alle fotballagene store deler av året på grunn av klimaet og de lange vintrene. Det er stor etterspørsel etter treningstid i hallen, og tildelingen av treningstimer administreres av Finnmarkshallen Driftsselskap. I tillegg finnes flere utendørs fotballanlegg i Alta; åtte 11-er kunstgressbaner, noen 9-er- og 7-er baner, flere ballbinger, samt noen natur- og grusbaner.

11.4.3 Svømmeanlegg

I Alta er det to anlegg for svømming; Nordlysbadet og Alta helsebad. Nordlysbadet ligger sentralt i Alta sentrum og er hovedanlegget for undervisning, trening, lek og velvære. Anlegget er åpent hele året, og tilbyr alt fra dagsbilletter til årskort. Alta helsebad har et basseng med vann oppvarmet til 34 grader. Anlegget tilbyr et variert aktivitetstilbud, inkludert fellesbad, barnehagesvømming, baby- og småbarnssvømming, livredningskurs, fysioterapi og badebursdager.

11.4.4 Skianlegg

Alta har flere anlegg for skisport. SarvesAlta Alpinsenter er et familievennlig alpinsenter som er ideelt for alle aldre og ferdighetsnivåer. Kaiskuru skianlegg er et helårs anlegg for langrenn og skiskyting, med rulleskiløype, tur- og sykkeløyper, samt en kunstgressbane om sommeren. I vinterhalvåret blir det til et topp moderne ski- og skiskytteranlegg, med FISgodkjente konkurranseløyper.

I tillegg til disse anleggene prepareres det ca. 50 km med skiløyper, inkludert lysløyper i sentrale deler av Alta. De siste årene har det også blitt etablert flere godt tilrettelagte skileikanlegg, som for eksempel Breverud og Olavbakken, som gir gode muligheter for både barn og voksne til å nyte vinteraktivitetene.

11.4.5 Friluftsanlegg

Det er et godt utvalg av friluftsanlegg i Alta som kommer innbyggerne til gode, og som er gode folkehelseiltak. I Alta er det bygd to dagsturhytter i samarbeid med Finnmark Friluftsråd. Hyttene ligger på Nordtoppen og Borrås Vestre, og er godt besøkt. Det er etablert flere tilrettelagte badeplasser og friluftsområder med turpadleanlegg og sanitæranlegg, samt at det finnes et bredt spekter av turløyper, lysløyper og gapahuker. Det er både sentrumsnære friluftsanlegg og anlegg som ligger lengre ut i marka. Anleggene ligger åpent for allment bruk, de er kostnadseffektive å bygge, og de blir mye brukt.

11.4.6 Nærmiljøanlegg

Kategorien nærmiljøanlegg inneholder alle anlegg som er lagt i nærmiljøet der folk bor, ofte i tilknytning til skoler og barnehager. Anleggene skal være tilgjengelig for alle, og som hovedregel skal de ikke benyttes til organisert trening. Balløkker, sykkelanlegg, styrketreningsparker, skileikområder og sandvolleyballbaner er eksempler på anlegg i denne kategorien. Og det finnes et godt utvalg av nærmiljøanlegg i Alta, i de ulike bydelene og områdene i byen.

11.4.7 Diverse anlegg til andre aktiviteter

Det finnes flere andre anleggstyper i Alta. Blant annet har Alta golfanlegg, motorsportanlegg for både sommer- og vinteraktivitet, klatre- og buldrianlegg, naturisbane for rundløp, sandhåndballbane og skytebaner.

11.5 Mål og strategier

I perioden 2026-2029 har Alta kommune fire satsningsområder som det skal fokuseres ekstra på innen feltet fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv. Hovedmålet er: «I Alta skal fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv være lett tilgjengelig og tilpasset alle, med et stort fokus på helse og trivsel for innbyggerne». Videre følger det mål for ulike tema:

- Anlegg for fysisk aktivitet: «Få en helhetlig oversikt over alle anlegg for idrett- og fysisk aktivitet i de ulike bydelene og tettstedene i Alta».
- Tilrettelegging for idrettslag og frivillige: «Legge til rette for idrettslag og andre frivillige organisasjoner, som har til formål å fremme fysisk aktivitet».
- Det nærefriluftslivet: «Bevare dem sentrumsnære marka, og sørge for at innbyggerne i Alta har nærhet til marka i sitt nærmiljø».
- Økt folkehelse: «Øke det fysiske aktivitetsnivået blant ungdommer i alderen 13-16 r, samt blant kommunalt ansatte».

For mer informasjon se [Kommunedelplan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv](#).

12 Folkehelsedokumentet

Kommunen har en viktig rolle i å fremme befolkningens helse. Hvert år skal kommunen innhente en oppdatert oversikt over befolkningens helsetilstand, og hvert fjerde år skal det utarbeides et samlet oversiktsdokument som danner grunnlaget for det langsiktige folkehelsearbeidet. Hensikten med oversiktsdokumentet er å forankre folkehelsearbeidet politisk, og sikre at folkehelsearbeidet blir en felles satsing på tvers av alle kommunens ansvarsområder.

Alta kommune utarbeidet oversiktsdokumentet for første gang i 2012, og har siden da revidert dokumentet ca. hvert fjerde år. Det siste oppdaterte dokument finner du [her](#). Oversiktsdokumentet for 2023-2027 har fastsatt disse fokusområdene for denne perioden:

- Psykisk helse
- Gjennomføring av videregående skole
- Reisevaner i Alta
- Barnefattigdom
- Mobbing
- Lite fysisk aktivitet i skoler og barnehager
- Lesing og regning

12.1 Psykisk helse

God psykisk helse kjennetegnes av trivsel, mestring av hverdagslivet og at man finner en mening i tilværelsen. Psykiske plager kan være symptomer som går ut over disse faktorene uten at kriterier for å få en diagnose nødvendigvis er til stede. Har man fått en psykisk lidelse er det et mer alvorlig tilfelle som kan kvalifisere til en diagnose.

Både psykiske plager og lidelser er en del av den totale sykdomsbyrden som øker på landsbasis. Disse kan føre til at risikoen øker for andre sykdommer og er man rammet lever man kortere enn øvrig befolkning. Årsaken kategoriseres ofte innen genetiske og sosioøkonomiske forhold, en usunn livsstil, selvmord og bruk av legemidler.

Bruk av rusmidler er vanligere blant folk med psykiske lidelser enn ellers i befolkningen. Hos 75 prosent av pasientene starter sykdommen i ung alder, før fylte 25 år. Angstlidelser starter ofte i tenårene, ruslidelser i 20-30 åra og stemningslidelser i 30 og 40 åra. Det er en sammenheng mellom lav sosioøkonomisk status og depresjon. Har foreldre lav sosioøkonomisk status er det økt risiko for at barna også får en dårligere psykisk helse.

Alta har 184 tilfeller med psykiske symptomer og lidelser per 1000 innbygger. Landssnittet ligger på 160 per 1000 innbyggere, som innebærer at Alta har 15 prosent høyere andel. Registreringen er basert på brukere i primærhelsetjenesten. Det er helt øverst på skalaen og økningen har vært tydelig siden 2010. Det tilsvarer cirka 3890 personer i siste periode.

Fordelt på kjønn består andelen av 155 per 1000 for menn, og 215 per 1000 for kvinner. Det er flest kvinner som får psykiske symptomer og lidelser.

12.2 Gjennomføring av videregående skole

Alta ligger lavest på denne skalaen. Det vil si andelen som gjennomfører videregående utdanning innen fem/seks år (studiespesialisering fem år, yrkesfag seks år). Elever som etter fem/seks år fortsatt er i videregående opplæring regnes som ikke gjennomført. Elevene er beregnet til bostedsadresse de hadde når de startet på grunnkurs videregående opplæring og grafene viser tre års glidende gjennomsnitt.

Sorterer vi gjennomføringsnivået etter foreldres utdanningsnivå er tallet 55 prosent for elever med foreldre som kun har grunnskole, 65 prosent for de med foreldre som har videregående utdanning og 76 prosent for de med foreldre med høyere utdanning (universitet/ høgskole).

Det er godt dokumentert at utdanningsnivå henger sammen med materielle levekår og helse. De som ikke fullfører videregående skole eller avslutter utdanning etter ungdomsskolen er mer utsatt for levekårs- og helseproblemer. Mye tyder på at psykiske problemer er en viktig grunn til frafall i skolesystemet.

Elevundersøkelsen gjennomføres årlig på nett og omhandler elevenes skole- og læringsmiljø. Det er her plukket ut et utvalg av indikatorer som elevene svarer på. Alta ligger jevnt midt i gruppen vi sammenlikner oss med på alle indikatorer for 7. trinn. Innenfor «vurdering for læring» er Alta helt på topp. Indikatoren angir elevenes opplevelse angående vurdering for læring, for eksempel hvor ofte en får tilbakemeldinger fra lærerne som kan brukes til å bli bedre i faget.

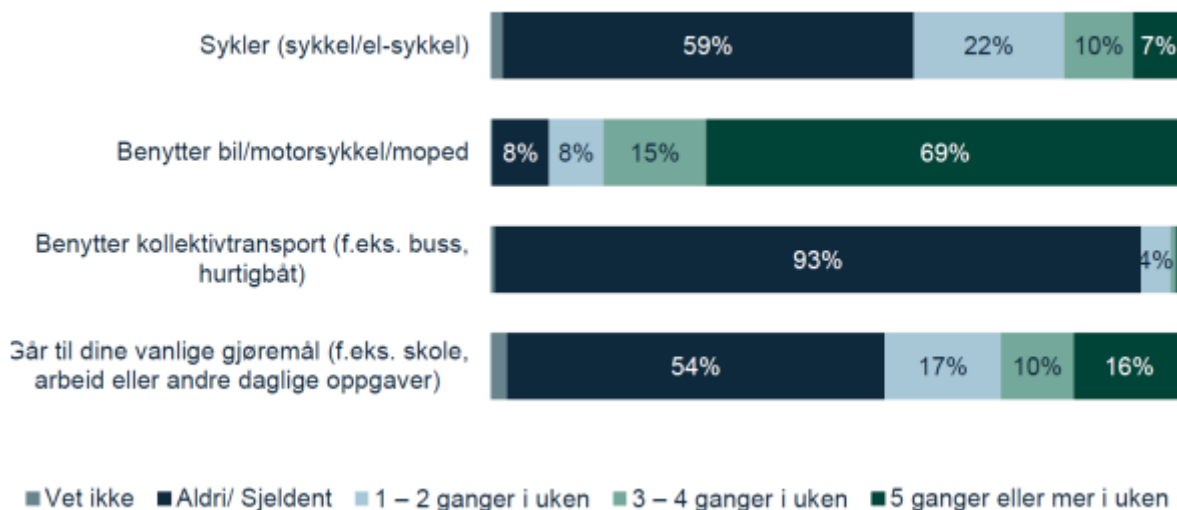
For 10. trinn er status ganske likt som for 7. trinn når det gjelder hvor Alta havner i gruppen, cirka midt på treet ved alle målinger. 10. trinn deler nederste plassering med fylkessnittet for indikatoren «Støtte hjemmefra» - som omhandler elevenes opplevelse av interesse og oppmuntring hjemmefra for skole og skolearbeid.

12.3 Reisevaner i Alta

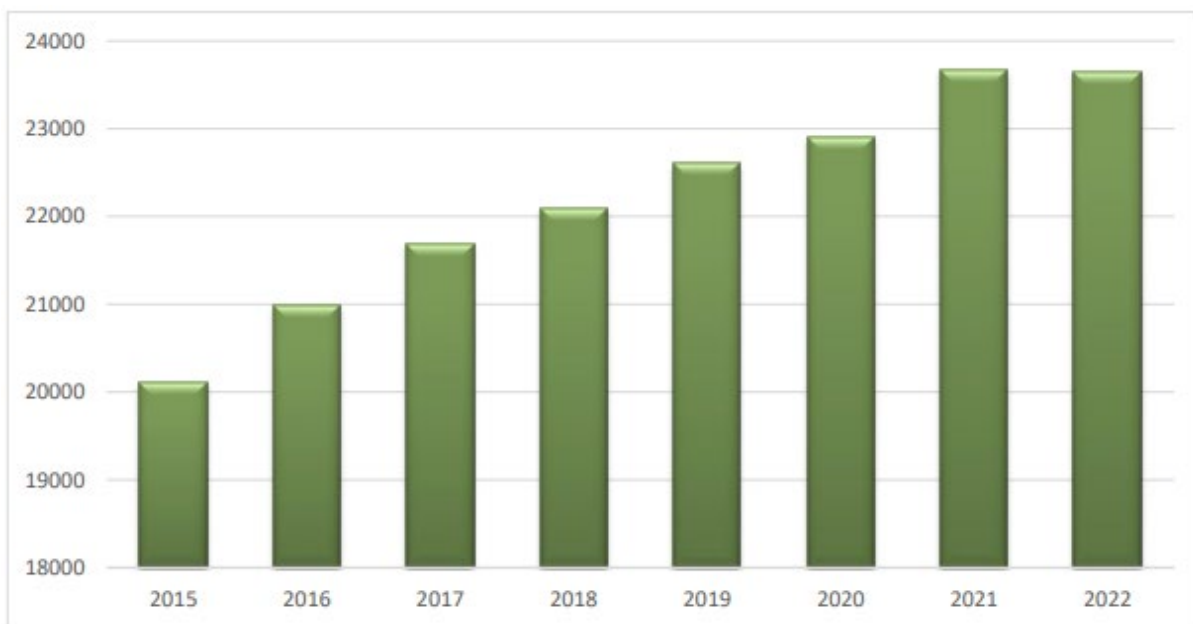
Trafikkmengden med motoriserte kjøretøyer har økt årlig i Alta. For noen delstrekninger har riktignok trafikkmengden gått litt ned, men dette skyldes i stor grad innføring av nye forkjørsvøier som gjør at trafikken kun har flyttet seg til andre veier. For eksempel passerer det 150 000 kjøretøy over Alta bru årlig – som er det mest trafikkerte målepunktet i Alta. Fra 2018 til 2024 har totaltallet på passeringer på samtlige tellepunkt økt fra 755 073 passeringer til 790 179 passeringer, en økning på over 35 000 passeringer.

For syklende ser vi fra 2022 til 2023 en økning både på Aronnes og Elvebakken – som tilsier at det er en økning i antall syklende som kommer over Altabrua – både vest- og sydover. Antall syklende ved Komsa har fra 2023-2024 vist en tilsvarende økning i gjennomsnitt på 150 pr måned. For gående foreligger det pr tiden ingen statistikk. Statistikk for bussbruk fra Finnmark fylkeskommune viser at det er en årlig økning i andeler som velger buss som reisemåte. På Alta sentrum er det over 200 000 som går på ulike bussavganger, og innenfor bygrensene har de fleste holdeplassene godt over 10 000 reisende i året.

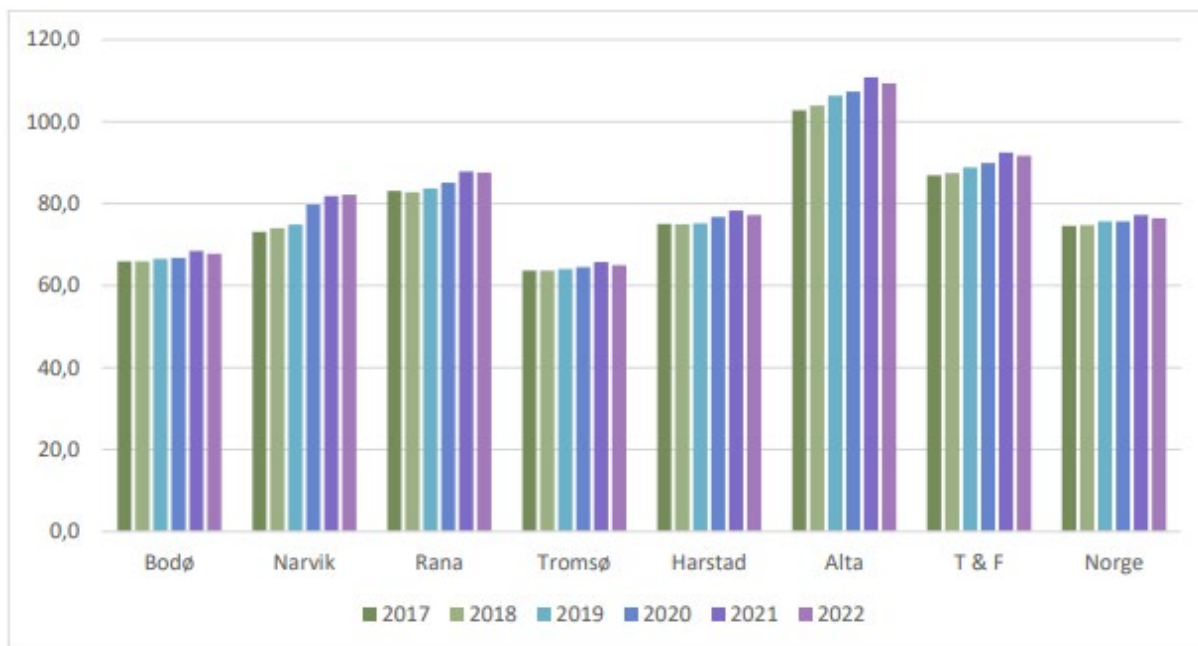
Selvrapportert bruk av transportmidler

Figuren over viser at 39 % bruker sykkel på ukebasis. 92 % benytter bil/ moped og lignende, 6 % benytter kollektivtransport og 43 % oppgir at de går til sine vanlige gjøremål.

Figuren viser at det har vært en jevn økning alle år med tanke på antall registrerte motorkjøretøy. Det gjelder personbiler, varebiler, mopeder, snøskuter, traktorer også videre. I 2022 var tallet 23 654 kjøretøy.

Hvis vi sammenligner Alta med lignende kommuner, fordelt på innbyggertallet, har Alta en høyere dekning av motorisert kjøretøy. Alta er den eneste kommune som har en dekning på over 100 % kjøretøy per innbygger. Det vil si mer enn ett kjøretøy per innbygger.

12.4 Barnefattigdom

I Alta er det 360 barn (7,6 %) i husholdninger som mottar sosialhjelp i løpet av året. Videre er det 164 barn (65,6 %) i husholdninger som mottar mer enn halvparten av samlet inntekt gjennom offentlige overføringer. Til sist er det 155 barn (62 %) i husholdninger med lavinntekt der hovedforsørger har lav utdanning.

12.5 Mobbing

Mobbing er en vesentlig individuell risikofaktor for psykiske lidelser. Barn som mobbes har over sju ganger høyere risiko for psykiske plager som engstelse, depresjon, ensomhet og rastløshet enn barn som ikke mobbes.

Alta rapporterer om nest lavest verdi på mobbing for 7. trinn blant de kommunene vi sammenlikner oss med. Det er 6,5 % av elevene. Landssnittet er på 8,3 %. For 10. klassinger ligger Alta omtrent midt på treet sammenliknet med andre kommuner. 5 % av elevene oppgir å bli mobbet på skolen. Landsgjennomsnittet er på 5,4 %.

12.6 Lite fysisk aktivitet i skoler og barnehager

Helsedirektoratet anbefaler at barn er fysisk aktive minst en time daglig. I Alta har over halvparten av barnehagene en egen satsing på fysisk aktivitet. Noen deltar i egne prosjekter og noen har en egen profil som tydeliggjør ekstra dette satsingsområdet. For cirka 1/3 begrenser aktiviteten seg til å ha et økt fokus på å gå turer i nærmiljøet eller til bestemte mål, som biblioteket og lignende.

For 5. og 6 trinn blir det fortsatt satt av ressurser til en time daglig fysisk aktivitet. Ungdomsskoleelevene oppgir i Ungdata-undersøkelsen at de som trener sjeldnere enn ukentlig ligger på 39 % i Alta. Landssnittet ligger på 27 % (Tallene er fra 2021/ 2022).

Små- og mellomtrinnene ved skolene rapporterer om økt engasjement for å sykle og gå til skolen gjennom de siste fem årene. Det skyldes blant annet mer fokus og målrettede kampanjer for dette i regi av Alta kommune. Siden det i 2015 ble tillatt for alle aldersgrupper å sykle, tidligere kun fra 4. klasse, har skolene meldt inn behov for flere sykkelstativer.

Det oppleves likevel som urovekkende at mange friske barn kjøres til skoler i vinterhalvåret. De to store ungdomsskolene og videregående skole er plassert i Skolevegen – noe som utløser krav til skoleskyss når elevene bor lenger unna enn fire kilometer. Mange bruker både kollektiv transport og blir kjørt med bil, samt at stadig flere ungdommer kjører selv, herunder bil, moped, UTV og ATV.

12.7 Lesing og regning

Mestringsnivåene i skolen måles fra èn til tre, hvor èn er det laveste nivået. Det er ønskelig at andelen på nivå èn er lavest mulig. Målinger foretas i 5.trinn og 8.trinn. Tabellen under angir Altas andel av elever på laveste nivå sammenliknet med kommunegruppen vår og landsgjennomsnittet.

FAG	ALTA IFT LANDSSNITTET
Lesing 5 trinn	1,1 % lavere
Lesing 8 trinn	0,1 % høyere
Engelsk 5 trinn	8,5 % høyere
Engelsk 8 trinn	1,7 % høyere
Regning 5 trinn	0,2 % høyere
Regning 8 trinn	1 % lavere

I stor grad har Alta høyere andeler med elever på laveste mestringsnivå enn landsgjennomsnittet. På to av seks områder har vi også skåret bedre enn landsgjennomsnittet. I forhold til de kommunene vi også sammenlikner oss med skårer vi tilsvarende dårlig på flere og litt bedre på noen.

13 Leve hele livet

En allerede kjent utfordring i samfunnet er at vi blir stadig flere eldre, derfor har Alta kommune utarbeidet en handlingsplanen «Leve hele livet» som setter fokus på å skape et aldersvennlig samfunn. Alta kommune skal tilrettelegge for at eldre innbyggere kan holde seg friske, aktive og selvhjulpne lengst mulig. Intensjonen er at alle som bor i Alta kommune skal ha et godt hverdagsliv.

I 2018 la regjeringen fram stortingsmelding 15 «Leve hele livet – en kvalitetsreform for eldre». I stortingsmeldingen vises det til at de fleste eldre i Norge lever gode liv. De former sin egen hverdag. De er aktive og deltar i sosiale fellesskap. De får gode helse- og omsorgstjenester når det trengs. De bidrar med sine ressurser i jobb, for familie og venner eller i nærmiljøet, og det blir verdsatt. Alle eldre bør fortsette å ha disse gode hverdagene, også når helse etter hvert svikter og det offentlige må trå til med et omsorgstilbud. Reformen har fem innsatsområder:

- Et aldersvennlig Norge
- Aktivitet og fellesskap
- Mat og måltider
- Helsehjelp
- Sammenheng i tjenestene

Målet med reformen er at den skal bidra til:

- Flere gode leveår der eldre beholder god helse lenger, opplever at de har god livskvalitet, og at de i større grad mestrer eget liv, samtidig som de får den helsehjelpen de trenger når de har behov for den
- Pårørende som ikke blir utslitt, og som kan ha en jevn innsats for sine nærmeste
- Ansatte som opplever at de har et godt arbeidsmiljø, der de får brukt sin kompetanse og gjort en faglig god jobb

Målgruppen er eldre over 65 år, både de som bor hjemme og de som bor i institusjon. Dette er en målgruppe med ulike forutsetninger og store variasjoner i behov og ønsker. Reformen er særlig rettet mot helse- og omsorgssektoren, men alle sektorer må bidra for å skape et mer aldersvennlig samfunn hvor eldre kan være aktive og selvstendige. Reformperioden var opprinnelig satt til 2019 – 2023, men ble i 2021 vedtatt forlenget ut 2024.

13.1 Alta – et aldersvennlig samfunn

Alta kommune har et mål om at alle innbyggere skal bo hjemme så lenge som mulig. Som nevnt tidligere har kommunen allerede iverksatt mange tiltak som vil bidra til å løse målene med Leve hele livet-reformen.

Temaplanen vil synliggjøre tiltak som kan bidra til å styrke Alta som et aldersvennlig samfunn slik at våre innbyggere får mulighet til å bo hjemme så lenge som mulig. For å lykkes med dette anbefaler vi å følge et av fokusområdene fra program for et aldersvennlig Norge: planlegging av egen alderdom, herunder tilrettelegge egen bolig, investere i venner og sosiale nettverk og å opprettholde best mulig funksjonsevne gjennom et aktivt liv. Øvrige innsatsområder i Leve hele livet-reformen, som i stor grad omfatter helse- og omsorgstjenester, vil bli ivare tatt ved utarbeidelse av ny kommunedelplan for helse og sosial.

Målet med temaplanen har vært å finne kostnadseffektive tiltak som kan bidra til å løse kommunens behov, og som i stor grad lar seg realisere innen dagens økonomiske rammer. For å lykkes må vi få til mobilisering av alle samfunnets ressurser, statlige og kommunale aktører, frivillige lag og organisasjoner og næringsliv.

Tiltakene som foreslås må ses i et helhetsperspektiv og må innarbeides i kommunens planverk. Tiltak som ikke ligger inne i økonomiplanen per i dag søkes innarbeidet i budsjettet for det enkelte tjenesteområdet.

13.2 Handlingsplan for perioden 2023 – 2026

Tiltakene i handlingsplanen skal bidra til et aldersvennlig Alta, med hovedmål at våre innbyggere kan bo hjemme så lenge som mulig. For å lykkes med dette må vi iverksette tiltak som bidrar til at den enkelte innbygger planlegger for egen alderdom:

- Tilrettelegger egen bolig
- Investerer i venner og sosiale nettverk
- Opprettholder best mulig funksjonsevne gjennom et aktivt liv

Målene for leve hele livet i Alta er dermed:

1. Innbyggere i Alta er gode til å planlegge og tilrettelegge egen bosituasjon.
2. Aktive eldre som investerer tid og ressurser på venner og sosialt nettverk.
3. Altasamfunnet er tilrettelagt for at eldre kan leve et aktivt liv

For nærmere om hvilke tiltak som må til for å oppnå målene se: [Leve hele livet – Temaplan for Alta kommune](#).

14 Alta kommune – Innbyggerundersøkelsen 2025

I løpet av sommeren 2025 gjennomførte Alta kommune en borgerundersøkelse. Formålet med undersøkelsen var å kartlegge innbyggernes tilfredshet med kommunen og dens tjenester, samt måle hvorvidt Alta oppleves som en god kommune å bo og leve i. Undersøkelsen ble sendt til et tilfeldig utvalg innbyggere over 18 år. Det var 1478 innbyggere som svarte.

Jevnt over er det ganske gode resultater for Alta, og de er stort sett på linje med eller bedre enn det vi ser i omtrent like store kommuner ellers i landet (med sine 22.000 innbyggere er Alta midt i sammenligningsgrunnlaget, som er kommuner med 15.000-29.999 innbyggere).

14.1 Hovedresultat

Den samlede kommunevurderingen for Alta er på 71, noe som er høyere enn både gjennomsnittet for kommuner av tilsvarende størrelse (61) og det nasjonale gjennomsnittet (66). Total tilfredshet, eller borgerskåren, er 73 – også dette er noe høyere enn landsgjennomsnittet (72) og klart høyere enn for sammenlignbare kommuner (67).

Når det gjelder tjenestetilfredshet, får Alta en skår på 59. Dette er på nivå med kommuner av tilsvarende størrelse (59), men litt lavere enn landsgjennomsnittet (64). Omdømmeskåren for Alta er 66, som er identisk med landsgjennomsnittet (66) og omtrent på samme nivå som i like store kommuner (63).

Det er tydelige forskjeller mellom aldersgruppene, der både tilfredshet og inntrykk av kommunen øker med alderen. Eldre innbyggere er generelt mer fornøyde med kommunens tjenester og har et mer positivt helhetsinntrykk enn de yngre. Den yngste aldersgruppen (under 30 år) har det svakeste inntrykket av kommunen og er minst fornøyd med tjenestene. Når det gjelder tjenestetilfredshet, er forskjellene imidlertid små blant dem under 50 år.

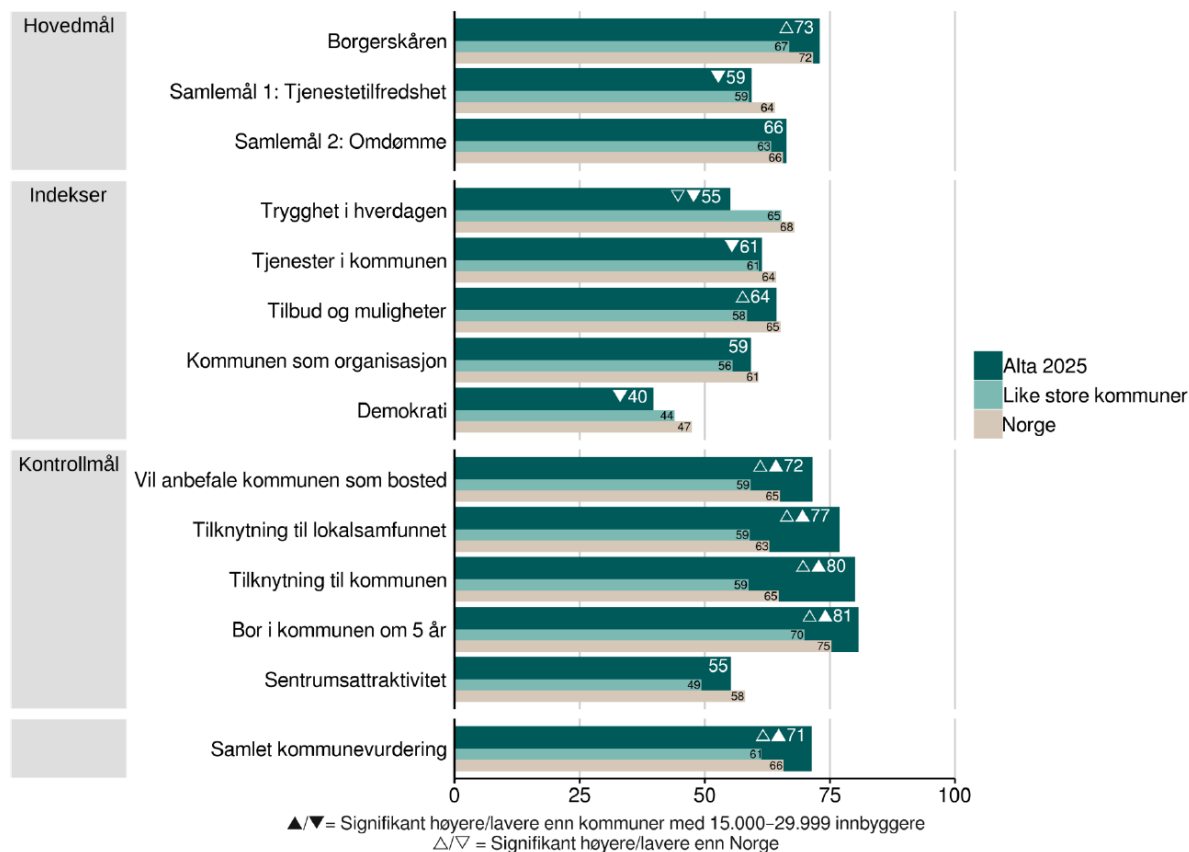
Alta skårer lavere enn både kommuner av tilsvarende størrelse og landsgjennomsnittet når det gjelder trygghet (55, mot henholdsvis 68 og 68). Dette skyldes i hovedsak en lav skår på sykehustilbudet, som ligger betydelig under nivået i sammenlignbare kommuner og det nasjonale gjennomsnittet. Kommunen får også en noe lavere skår enn landsgjennomsnittet på kriseberedskap, men skårer høyere enn både like store kommuner og Norge totalt når det gjelder opplevelsen av kriminalitet.

På de såkalte «kontrollmålene» oppnår Alta svært gode resultater, og skårer høyere enn både landsgjennomsnittet og kommuner av tilsvarende størrelse på nesten alle områder. Disse spørsmålene omhandler innbyggernes tilknytning og tilhørighet, samt hvor attraktivt sentrum oppleves.

Alta får en skår på 80 for tilknytning til kommunen (mot 59 i like store kommuner og 65 nasjonalt), og 77 for tilknytning til lokalsamfunnet (mot 59 og 63). Det er også stor sannsynlighet for at innbyggerne ser for seg å bo i kommunen om fem år, med en skår på 81 – betydelig høyere enn både sammenlignbare kommuner (70) og landet som helhet (75).

Videre får Alta et godt resultat på spørsmålet om hvorvidt man vil anbefale kommunen som bosted, med en skår på 72. Dette er klart høyere enn for både like store kommuner (59) og det nasjonale gjennomsnittet (65).

Hovedresultat

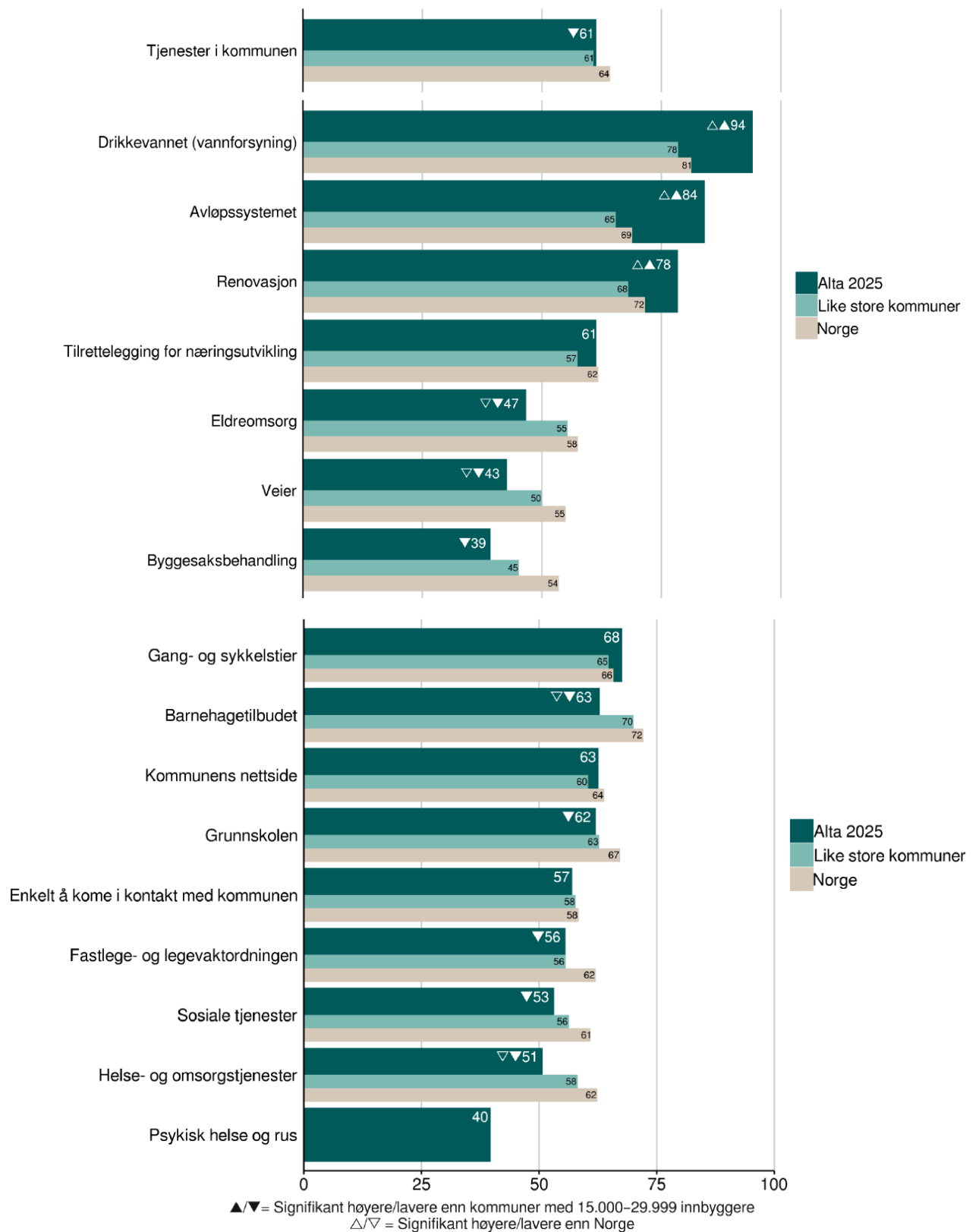

14.2 Kommunale tjenester

Samlemålet for tjenestetilfredshet er en indeks som kombinerer resultatene fra ulike spørsmål om kommunale tjenester. Når vi ser nærmere på enkeltområdene i indeksen, skårer Alta høyere enn både sammenlignbare kommuner og landsgjennomsnittet på drikkevann og vannforsyning (94 mot henholdsvis 78 og 81), renovasjon (78 mot 68 og 72) og avløpssystemet (84 mot 65 og 69).

Derimot ligger Alta lavere enn både like store kommuner og Norge totalt på barnehage tilbud (63 mot 70 og 72), eldreomsorg (47 mot 55 og 58), helse- og omsorgstjenester (51 mot 58 og 62) og veier (43 mot 50 og 55). Alta skårer også lavere enn landsgjennomsnittet på grunnskole (62 mot 67), fastlege- og legevaktordning (56 mot 62), sosiale tjenester (53 mot 61) og byggesaksbehandling (39 mot 54).

Det er også tydelige forskjeller mellom respondenter med poststed Alta og de som bor utenfor byen. Innbyggere i poststed Alta gir høyere vurderinger for gang- og sykkelstier (69 mot 56), veier (44 mot 33) og drikkevann (95 mot 88). Forskjellene på disse tre områdene er statistisk signifikante.

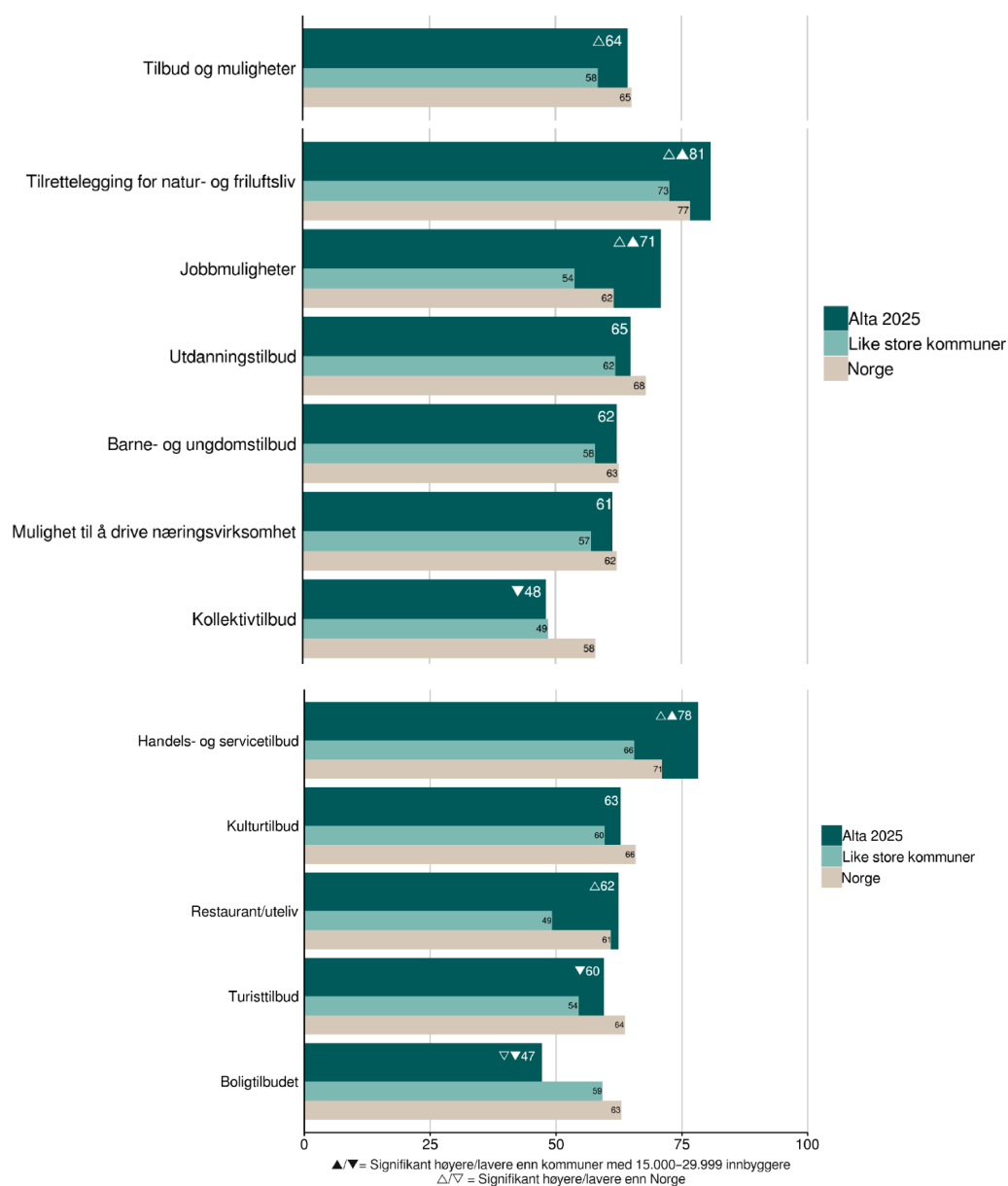
14.3 Tilbud og muligheter

Alta har en god samlet skår på området *tilbud og muligheter*, med en vurdering som ligger noe høyere enn for kommuner av tilsvarende størrelse og omtrent på nivå med landsgjennomsnittet (64 mot henholdsvis 58 og 65).

Kommunen skårer betydelig høyere enn både like store kommuner og Norge totalt når det gjelder jobbmuligheter (71 mot 54 og 62), tilrettelegging for natur og friluftsliv (81 mot 73 og 77) samt handels- og servicetilbud (78 mot 66 og 71). Alta gjør det også bedre enn jevnstore kommuner på restaurant- og uteliv (62 mot 49).

Derimot skårer kommunen lavere enn både sammenlignbare kommuner og landsgjennomsnittet på boligtilbud (47 mot 59 og 63), samt noe lavere enn nasjonalt nivå på kollektivtilbud (49 mot 58) og turisttilbud (60 mot 64).

Samlet sett gir resultatene et overveiende positivt bilde av tilbudene og mulighetene i Alta kommune.

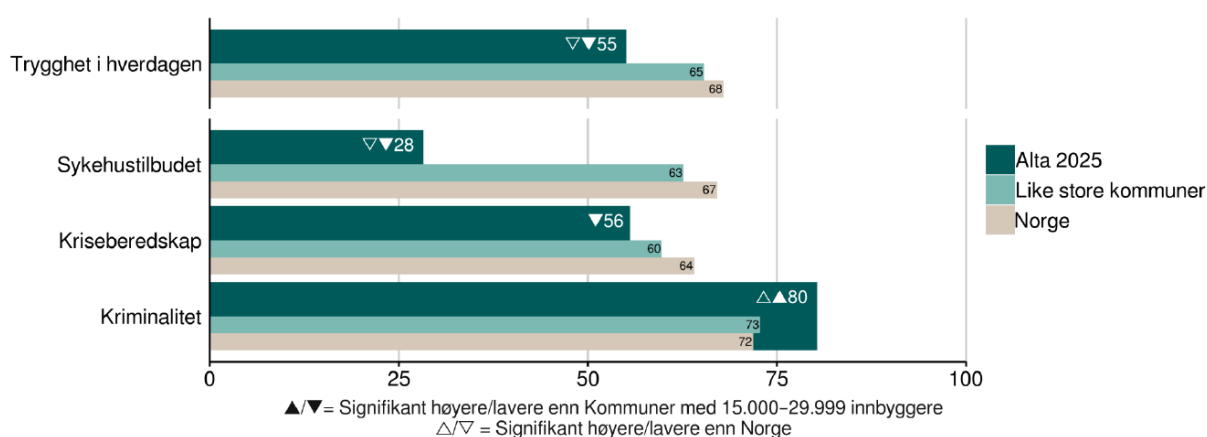
14.4 Trygghet i hverdagen

Trygghet måles gjennom flere spørsmål som omhandler tillit til sykehustjenestene, opplevd trygghet fra kriminalitet og vurdering av kommunens kriseberedskap.

Innbyggerne i Alta kommune opplever svært høy trygghet når det gjelder kriminalitet, med en skår på 80. Dette er høyere enn både kommuner av tilsvarende størrelse (73) og landsgjennomsnittet (72). Kommunens kriseberedskap får en skår på 56, som ligger omtrent på nivå med jevnstore kommuner, men noe lavere enn det nasjonale snittet (64).

Når det gjelder tryggheten knyttet til sykehustilbudet, får Alta et markant lavere resultat – 28 mot 63 i sammenlignbare kommuner og 67 nasjonalt.

Samlet sett vurderer innbyggerne tryggheten i Alta til 55, som er lavere enn både gjennomsnittet for like store kommuner (68) og landsgjennomsnittet (68).

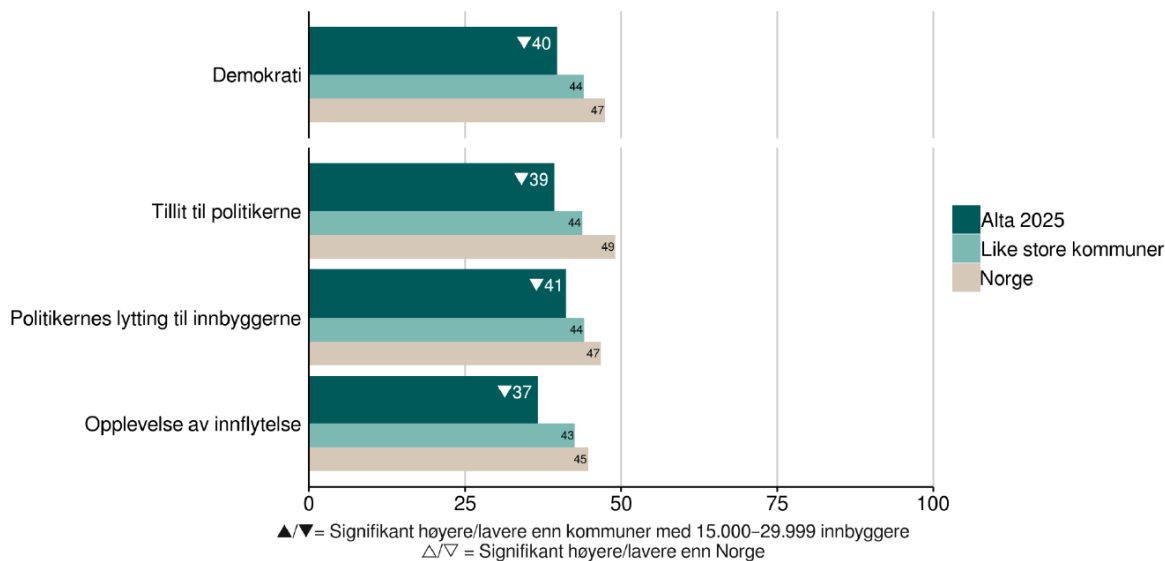
14.5 Demokrati

Opplevelsen av demokratiet i Alta måles gjennom spørsmål om hvor fornøyd innbyggerne er med hvordan politikerne lytter til dem, hvor stor tillit de har til politikerne, og i hvilken grad de opplever å ha innflytelse på kommunale beslutninger.

Alta får en skår på 41 for hvor godt politikerne lytter til innbyggerne, noe som er på nivå med kommuner av tilsvarende størrelse (44), men litt lavere enn landsgjennomsnittet (47). Tilliten til politikerne vurderes til 39, som er lavere enn både landsgjennomsnittet (49) og jevnstore kommuner (44). Forskjellen mellom Alta og sammenlignbare kommuner er imidlertid ikke statistisk signifikant.

Når det gjelder opplevelsen av innflytelse, får Alta en skår på 37 – lavere enn gjennomsnittet nasjonalt (45). Samlet sett vurderes demokratiet i Alta til en total skår på 40, noe som er omtrent på nivå med like store kommuner (44), men lavere enn Norge som helhet (47).

Det er verdt å merke seg at spørsmålene som omhandler demokrati gjennomgående får lavere resultater enn andre temaområder. Dette er et mønster som også gjenfinnes i sammenlignbare kommuner og i tidligere undersøkelser.

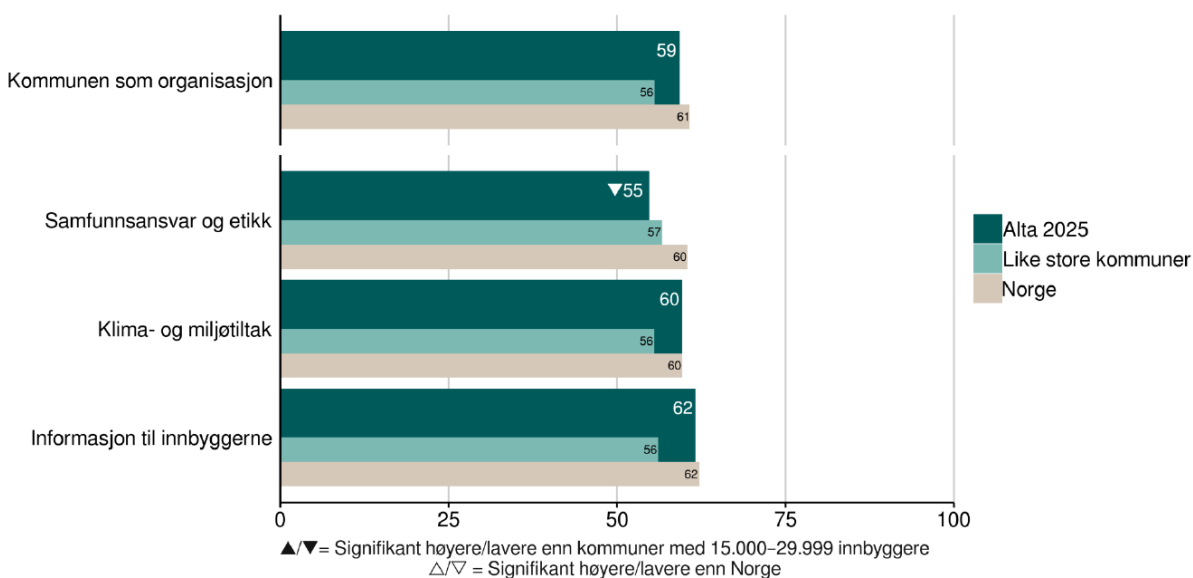

14.6 Kommunen som organisasjon

Alta kommune oppnår en samlet skår på 59 når det gjelder vurderingen av kommunen som organisasjon, noe som ligger omtrent på nivå med både jevnstore kommuner (56) og landsgjennomsnittet (61).

Målet for «kommunen som organisasjon» bygger på spørsmål om inntrykket av kommunens klima- og miljøtiltak, informasjon til innbyggerne, samt vurderinger av samfunnsansvar og etikk. Altas resultater skiller seg lite fra både landsgjennomsnittet og sammenlignbare kommuner på disse områdene, med unntak av samfunnsansvar og etikk, der Alta får en noe lavere skår enn Norge totalt (55 mot 60). Sammenlignet med jevnstore kommuner er imidlertid skåren omtrent lik (57).

Når det gjelder inntrykket av klima- og miljøtiltak og informasjon til innbyggerne, skårer Alta helt likt med det nasjonale nivået (60 og 62). Samlet sett oppnår Alta altså en skår på 59 for vurderingen av kommunen som organisasjon.

14.7 Samlet kommunevurdering

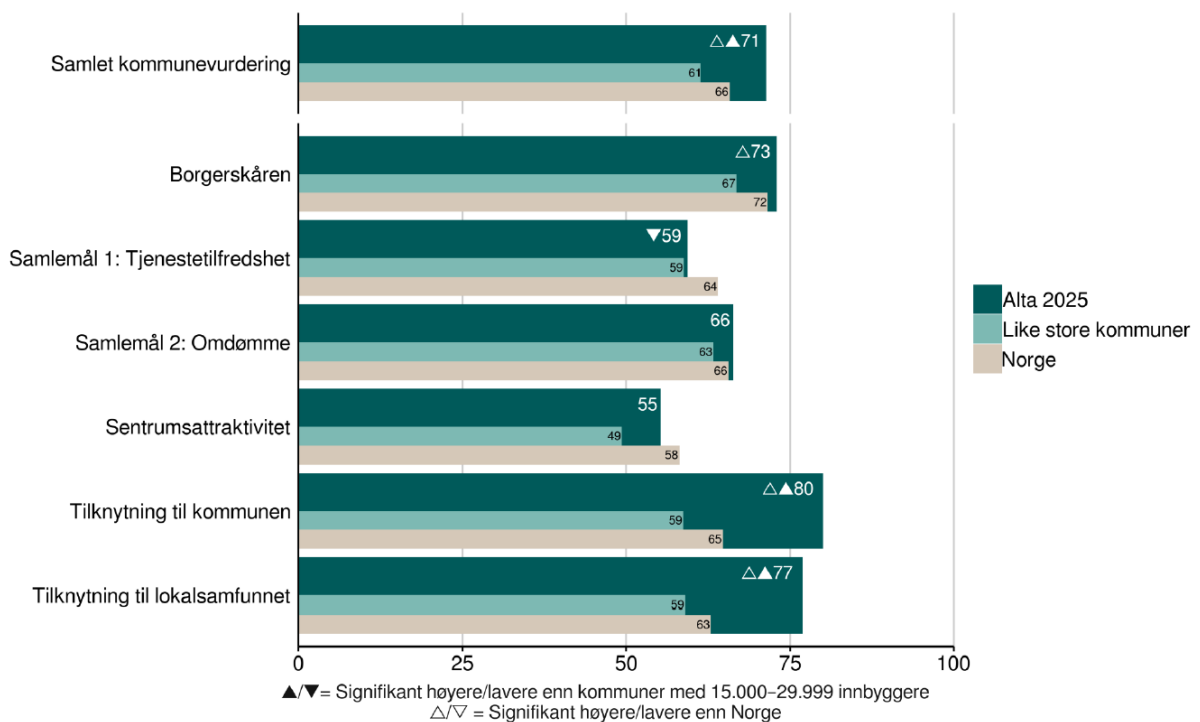
Den samlede kommunevurderingen for Alta er 71, noe som er høyere enn både gjennomsnittet for like store kommuner (61) og landsgjennomsnittet (66). Denne samlede vurderingen bygger på alle hovedmålene, og Alta skårer likt med eller bedre enn både sammenlignbare kommuner og Norge totalt på de fleste områder. Unntaket er tjenestetilfredshet, der Alta ligger noe lavere enn landsgjennomsnittet (59 mot 64).

Borgerskåren for Alta er 73, omtrent på nivå med Norge totalt (72), og høyere enn for like store kommuner (67).

Når vi ser på de spesifikke samlemålene:

- Tjenestetilfredshet: Alta får 59, likt med jevnstore kommuner (59), men noe lavere enn landsgjennomsnittet (64).
- Omdømme: Skåren er 66, på nivå med både like store kommuner (63) og Norge totalt (66).

Alta skårer betydelig høyere enn sammenligningsgrunnlaget når det gjelder lokal tilknytning, både til kommunen (80 mot 59 i like store kommuner og 65 i Norge) og til lokalsamfunnet (77 mot 59 og 63). På spørsmål om sentrumsattraktivitet får Alta en skår på 55, noe som ligger på omtrent samme nivå som både jevnstore kommuner (49) og landsgjennomsnittet (58).

15 Samfunnssikkerhet og beredskap

Samfunnssikkerhet er samfunnets evne til å verne seg mot og håndtere hendelser som truer grunnleggende verdier og funksjoner, og setter liv og helse i fare. Hendelser kan være utløst av naturen, være et utslag av tekniske eller menneskelige feil eller bevisste handlinger. Beredskap er planlagte og forberedte tiltak som gjør oss i stand til å håndtere uønskede hendelser slik at konsekvensene blir minst mulig.

Gjennom samfunns- og arealplanlegging kan risikoen for uønskede hendelser forebygges og reduseres, og bidra i håndtering av hendelser når de oppstår. Plan- og bygningsloven (pbl) legger vekt på at planlegging sin oppgave og hensyn etter loven er å «fremme samfunnssikkerhet ved å forebygge risiko for tap av liv, skade på helse, miljø og viktig infrastruktur, materielle verdier mv.».

Kommunen har ansvar for å ivareta befolkningens sikkerhet og trygghet i hele kriseaspektet. Samfunnssikkerhet og beredskap har betydning for hvilke områder som kan bygges ut og hvordan utbygging kan skje. Kommunene er den lokale planmyndigheten og har dermed ansvar for at for at det tas hensyn til samfunnssikkerhet i planlegging etter pbl.

Samfunnssikkerhet skal følges opp fra planstrategi til byggesak. Kommunen har ansvar for å følge opp krav til kommunal beredskapsplikt i sivilbeskyttelsesloven. Det er en sterk kobling mellom sivilbeskyttelsesloven med helhetlig ROS og planlegging etter pbl. Ved å integrere kommunal beredskapsplikt i kommunens overordnede planlegging, kan man oppnå større grad av politisk forankring og tverrfaglig tilnærming til arbeidet med samfunnssikkerhet.

I regjeringens nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027 er det tydelig at samfunnssikkerhet skal ivaretas i planleggingen. Dette kommer tydelig frem i kapittel 6, samfunnssikkerhet og beredskap. Kapittelet omtaler naturfarer og klimatilpasning, Forsvarets arealbehov, naturbaserte løsninger, rent og trygt drikkevann, vern av dyrket jord og risiko- og sårbarhetsanalyser som grunnlag for bedre planer. For å ivareta beredskapen og sikre muligheten for matproduksjon, er det nødvendig å bevare jordressursene i hele landet og sikre for at jorden fortsatt holdes i drift.

Sivilbeskyttelsesloven og forskrift om kommunal beredskapsplikt pålegger kommuner å arbeide systematisk og helhetlig med samfunnssikkerhet på tvers av sektorene i kommunen. For å redusere risiko for tap av liv, helse, miljø og materielle verdier. Sivilbeskyttelsesloven § 14 pålegger kommuner å utarbeide en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse, ROS-analyse. En helhetlig ROS-analyse tegner et bilde av risikoen i kommunen. Analysen blir det sentrale plangrunnlaget for oppfølging av kommunal beredskapsplikt etter sivilbeskyttelsesloven. Analysen lager grunnlaget for kommunens langsiktige mål, strategier og prioriterte tiltak som skal styrke samfunnssikkerheten. Den helhetlige analysen er utgangspunktet for å utarbeide en overordnet beredskapsplan. Den helhetlige ROS-analysen er et sentralt plangrunnlag for forhold som bør innlemmes i planer og prosesser etter plan- og bygningsloven.

Et trygt og godt samfunn er en sentral forutsetning for å gjennomføre ønsket samfunnsutvikling. Det er derfor nødvendig at samfunnssikkerhet er et tema som ivaretas i kommunens styringsverktøy, som er de kommunale planene.